

Xəbər
Ərəblər Bakıda
hotel
biznesinə
girişir
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 17 yanvar 2018-ci il Çərşənbə № 11 (6900) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

"Freedom House"un "azad olmayan" ölkələr hesabatı-Bakıdan sərt reaksiyalar

Beynəlxalq təşkilatın Azərbaycanla bağlı səsləndirdiyi iddiaya deputat "Amerikada demokratiya ümumiyyətlə olmayıb" dedi
yazısı səh.3-də

Azərbaycan XİN-dən ilginç 20 Yanvar açıqlaması

yazısı səh.10-də

Ali Məhkəmə Əli İnsanovu həbsdə saxladı

yazısı səh.13-də

Supernazirliyin yaradılması nəqliyyat və rabitə sektorlarına nə vəd edir?

yazısı səh.12-də

İki Sergeyin bir Qarabağ həqiqəti - Bakının çıxış yolu

yazısı səh.11-də

Bitkoini olanlara bəd xəbər-1000 dollara düşə bilər

yazısı səh.12-də

ABŞ-ın Azərbaycanda terror xəbərdarlığı: kəşfiyyat məlumatı, yoxsa...

yazısı səh.7-də

İtkin düşən alpinistlərin axtarışı üçün Türkiyədən mütəxəssislər gəldi

yazısı səh.6-də

Prezident seçisinə 9 ay qaldı-partiyaların əksəriyyətinin namizədi bəlli deyil

yazısı səh.7-də

Hökumətin manatın möhkəmlənməsi ilə bağlı nə qərarı var?

yazısı səh.3-də

Prezidentin son açıqlamasında şifrəli mesaj

BAKIDAN AVROPAYA MÜHÜM SİQNAL - HƏDƏFƏ DOĞRU KRİTİK GƏLİŞMƏ

Avropa Birliyi ilə danışıqlar intensivləşmə mərhələsinə girir; AB üçün dotasiya yükü olacaq Ermənistandan Azərbaycanın əsas üstünlüyü - təklif tələbi şərtləndirir; **alman politoloq**: "Bu anlaşma Bakıya imkan verəcək ki..."

Xaləddin İsgəndərovun havadarlıq etdiyi "qoçu" dəstəsi haqda sensasion faktlar

Binəqədidəki "yaşıl soyqırım"ı təsdiqləyən faktlar, fotolar; icra başçısı qanunsuz tikinti aparan şirkətlərin arxasında dayanıb... yazısı səh.6-də

Eldar Namazovdan Rusiyadakı mart seçkisi ilə bağlı ilginç açıqlamalar
yazısı səh.5-də

Ermənistanda tətillə başladı-İşğalçı ölkənin hakimiyyəti xalqla üz-üzə
yazısı səh.9-də

İsa Qəmbərin müalicə aldığı klinikadan reportaj
yazısı səh.4-də

Türkiyə parlamentinin deputatları İlham Əliyevlə görüşdü

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Böyük Millət Məclisinin xarici əlaqələr komitəsinin rəhbəri Volkan Bozkırın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

APA-nın məlumatına görə, V. Bozkır bildirib ki, Bakıya bu dəfəki səfərinin məqsədi Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin beynəlxalq əlaqələr və parlamentlərarası münasibətlər komitəsi ilə birgə keçirilən iclasda iştirak etməkdir.

Bir neçə gün sonra ölkəmizdə qanlı 20 Yanvar hadisələrinin ildönümünün qeyd olunacağını xatırlayan V. Bozkır 2018-ci ilin, eyni zamanda bir neçə əlamətdar hadisələrlə də zəngin olacağını qeyd edib. Qonaq bu il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illik yubileyinin, Qafqaz İslam Ordusunun Bakını erməni işğalından azad etməsinin 100-cü ildönümünün, həmçinin müstəqilliyini yenidən bərpa etdikdən sonra Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətin Türkiyə olmasının 25 illiyinin təntənəli qeyd olunması ilə bağlı bir sıra tədbirlərin həyata keçiriləcəyini bildirib.

Ötən il ərzində üç dəfə Türkiyəyə səfər etdiyini deyən prezident İlham Əliyev Türkiyə prezidentinin, baş nazirinin, həmçinin müxtəlif nazir və millət vəkllərinin Azərbaycana səfərlərinin əhəmiyyətini qeyd etdi, ölkələrimiz arasında dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin daim möhkəmləndiyini, Azərbaycan ilə Türkiyənin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində sıx əməkdaşlıq və qarşılıqlı dəstək nümayiş etdirdiklərini vurğulayıb.

Dövlət başçısı Türkiyə Böyük Millət Məclisinin xarici əlaqələr komitəsinin rəhbəri Volkan Bozkırın Bakıya budəfəki səfərinin də öz növbəsində uğurlu olacağına, parlamentlərarası əlaqələrin Azərbaycan-Türkiyə birliyinə və əməkdaşlığına daha da möhkəmləndirəcəyinə əminliyini ifadə edib. Prezident İlham Əliyev 2018-ci ilin ölkəmizin tarixində önəmli hadisələrlə zəngin bir il olacağına əminliyini bildirib, Türkiyə ilə Azərbaycanın bu il də böyük layihələr həyata keçirəcəklərini deyib.

Şamaxıda palçıq vulkanı püskürür

Şamaxı rayonunda palçıq vulkanı püskürür. Vulkan gecə saat 1:00 radələrində rayonun Quşçu kəndində püskürməyə başlayıb və proses hazırda davam edir. Kənd sakini Adəm Yusifov bildirib ki, insanlar gecə vulkanın gurultu səsinə oyanıb:

"Vulkan püskürməsi zamanı yerin altından xaric olan məhsullar təxminən 10 metr hündürlüyə qalxaraq 1.5 hektara yaxın əraziyə yayılıb. Hazırda vulkanın qaynamaları və palçıq axını davam edir. Ərazidən qaz iyi gəlir. Bu vulkan sonuncu dəfə 2005-ci ildə püskürmüşdü".

Qeyd edək ki, vulkanın püskürdüyü ərazidən 20-30 metr aralıda Quşçu kəndinin sakinlərinə məxsus 15-ə yaxın ev var. Təbii hadisə zamanı evlərə ziyan dəyməyib. (APA)

Fələstin İsraili dövlət kimi tanımaqdan imtina edib

Fələstin İsraili dövlət kimi tanımaqdan imtina edib. APA-nın "RT"-yə istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə Fələstin Azadlıq Təşkilatının (FAT) toplantısında qərar verilib. Məlumatla əsasən, İsrail Fələstin 1967-ci ilin sərhədləri çərçivəsində tanımayanadək, Fələstin torpaqlarında məskunlaşma siyasətinə və Şərqi Qüdsün ilhaqına son qoymayanadək FAT İsraili dövlət kimi tanımayacaq.

Bundan əvvəl Fələstin lideri Mahmud Abbas İsraili 1993-cü il sazişini pozmaqda ittiham edib. 1993-cü ildə İsrailin baş naziri İshaq Rabin və Fələstin Azadlıq Təşkilatının sədri Yasir Ərəfat müvəqqəti özünüidare tədbirləri üzrə bəyannamə (Oslo sazişi) imzalayıblar. Fələstin özünüidare orqanları meh zəmin saziş əsasında fəaliyyət göstərir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Yeni dövlət qurumu yaradıldı

Prezident İlham Əliyev İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında fərman imzalayıb.

Agentlikdən verilən məlumata görə, fərmana əsasən, agentliyin nizamnaməsi təsdiq edilib. Təsisçinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə və agentliyin özünə həvalə olunub.

Agentliyin ilkin nizamnamə fondu dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına formalaşır və 4 milyon manat təşkil edir.

Agentliyin nizamnaməsində İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin məqsədi və istiqamətləri, vəzifələri və hüquqları, idarə olunması, nizamnamə fondu, əmlakı və maliyyə fəaliyyətinin

əsasları və digər məsələlər əksini tapıb.

Qeyd edək ki, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxs kimi qeydiyyatla alınır.

Xatırladaq ki, prezident İl-

ham Əliyev 6 sentyabr 2017-ci il tarixində İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında fərman imzalayıb. Fərmanla agentliyin nizamnaməsi təsdiq edilib.

Rusiya Olimpiadaya SSRİ-nin rəmzləri ilə çıxıb

Rusiya idmançıları Pxençxanda keçiriləcək Qış Olimpiya Oyunlarında sabiq SSRİ-nin rəmzlərindən istifadə ediblər.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə yekun qərarı Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin (IOC) Rusiya yığması ilə bağlı xüsusi komissiyası verəcək.

İdmançılara Rusiya bayraqları və digər rəmzlərdən istifadəsinə qadağalar qoyulduğundan azarkeşlər yığma üzvlərinə sabiq SSRİ bayrağı və himnindən yararlanmağı təklif ediblər. Onlar keçmiş və indiki himnlərin musiqisinin bir-birinə bənzədiyini də əsas götürüblər.

Qeyd edək ki, IOC dekabrın 5-dəki iclasında Rusiyanın dopinqdən təmiz çıxış etməyə icazə verib. Lakin bu ölkənin olimpiyaçıları müəyyən şərtlərə əməl etməlidirlər. Onlar Rusiyanın rəmzlərindən istifadə etməməli, mükafatlandırılma işə Olimpiya himnini dinləməlidirlər. Bu məsələni tənzimləmək üçün xüsusi komissiya da yaradılıb.

Nazirlik meteohəssas insanlara xəbərdarlıq etdi

Yanvarın 17-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, arabit tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Virtualaz.org Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadən bildirir ki, cənub küləyi əsəcək, gündüz arabit güclənəcək.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 0-3, gündüz 5-7, Bakıda gecə 1-3, gündüz 5-7 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında da havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi, lakin gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə yağıntılı olacağı, qar yağacağı ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək, arabit güclənəcək.

Havanın temperaturunun gecə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti, gündüz 5-8 dərəcə isti, dağlarda gecə 7-12, gündüz 0-5 dərəcə şaxta olacağı gözlənilir.

Tibbi-meteoroloji proqnoza əsasən, yanvarın 17-19-da Abşeron yarımadasında qış fəslə üçün səciyyəvi olan hava şəraiti müsbət amil olsa da, atmosfer təzyiqinin enməsi fonunda arabit güclənən gilavar küləyi bəzi meteohəssas insanlarda narahatlıq yarada bilər.

Banklara qarşı tədbirlər sərtləşdirilə bilər

"Azərbaycanda bank sisteminin kapitalaşması artırılmalıdır". Bu barədə APA-ya "Moody's" beynəlxalq reyting agentliyindən bildirilib. Agentliyin mütəxəssisləri qeyd edir ki, Beynəlxalq Bankın restrukturizasiya prosesinin başa çatması və kapital adekvatlığının bərpasından sonra ümumilikdə bank sisteminin də kapital mövqeyi yaxşılaşmalıdır.

"Buna səbəb Beynəlxalq Bankın aktivlərinin həcminə görə hələ də bazarda ən yüksək - 27% paya sahib olmasıdır. Buna baxmayaraq, yüksək kredit xərcləri və xarici valyuta riskləri səbəbindən kiçik özəl bankların kapitalaşması təzyiq altındadır. Bundan başqa, tənzimləyici tərəfindən banklara qarşı sərtləşdirici tədbirlərin görülməyi də istisna deyil. Bu işə bankların əlavə olaraq yenidən kapitalaşmasını tələb edə bilər", - deyə agentlikdən bildirilib.

"Trampa zəng etməyəcəyəm"

"Suriya məsələsinə görə ABŞ prezidenti Donald Trampa zəng etmək niyyətində deyiləm".

"Report"un xəbərinə görə, bunu Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib.

R.T.Ərdoğan hazırda D.Trampa zəng etməyi nəzərdə tutmadığını bildirib: "Çünki əvvəllər bu məsələləri müzakirə etmişik. Razılaşmamıza görə, o, mənə zəng etməli idi. Ona görə də o, mənə zəng etməyə qədər, mən ona zəng etməyəcəyəm".

Türkiyə lideri vurğulayıb ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə davamlı olaraq telefon müzakirələri aparılır: "Sonuncu dəfə 2-3 gün əvvəl danışıq".

Qarabağda daha bir erməni əsgəri öldü

Yanvarın 16-da, saat 01:15 radələrində işğal altında olan Qarabağın şimal istiqamətində yerləşən qanunsuz hərbi hissələrdən birinin döyüş postunda erməni əsgəri, 1988-ci il təvəllüdü Harutyun Vanya Xaçatryan ölüb.

Virtualaz.org erməni KİV-ə istinadən bildirir ki, bu barədə Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Erməni əsgərin hansı şəraitdə öldüyü bilinmir. Hadisənin detallarını müəyyənləşdirmək üçün istintaq aparılır.

Teleqüllə yaxınlığında təhlükə artır

Bakı Televiziya Qülləsi yaxınlığındakı sürüşmə sahəsində son vəziyyət açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin geoloji planlama ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov APA-ya deyib ki, "Teleqüllə" sürüşmə sahəsi aktivləşib.

Onun sözlərinə görə, həm torpaq qatında, həm də istinad divarında çatların ölçüləri genişləniib.

"Bütün istinad divarı boyunca 15-20 santimetr ölçüsündə çatlar əmələ gəlib. Torpaq qatında ələ yer var ki, çatların eni 1 metrə, dərinliyi 6-7 metrə çatır. Bundan əlavə, torpaq qatında müxtəlif istiqamətli çoxsaylı çatlar əmələ gəlib. Biz hazırda onların üzərində müşahidələr aparırıq", - deyə ekspedisiya rəisi qeyd edib.

Qeyd edək ki, "Teleqüllə" sürüşmə sahəsi - Teleqüllədən 200-250 metr cənub - şərqdə yerləşir. Sürüşmənin baş verməsinə atmosfer yağıntıları və sahənin aşağı hissəsində tikinti işləri aparılan zaman yamacın şaquli kəsilməsi səbəb olub.

Nüfuzlu beynəlxalq insan haqları təşkilatı "Freedom House" yanvarın 16-da "2018-ci ildə Dünyada Azadlıq" hesabatını açıqlayıb. Hesabatda deyilir ki, demokratiya global miqyasda hücumlara məruz qalaraq geri çəkilməli olur.

Hesabat bunu əsas etibarilə Amerikada demokratik standartların sürətlə aşılması nəticəsində yaranmış böhranla izah edir. Sənəddə qeyd olunur ki, aparıcı demokratiyaların geri çəkilməsindən firsətlənən Rusiya və Çin repressiyalarını nəinki artırır, hətta özlərinin mənfi təsirlərini başqa ölkələrin üzərinə köçürürlər.

Hesabatda bildirilir ki, avtokratik rejimlər öz hakimiyyətlərini qoruyub saxlamaq üçün hətta öz sərhədlərindən uzaqlarda debatları boğmağa, dissidentləri təqib etməyə, dünya təsisatlarını sarsıtmağa çalışırlar.

"Freedom House"un hesabatında deyilir ki, indiyədək bütün dünyada demokratiyanın həm nümunəsi, həm də müdafiəçisi olan ABŞ-ın özündə demokratik standartların zəifləməsi əsasən 2017-ci ilə təsadüf edib. Hesabat bunu Rusiyanın ABŞ prezident seçkisinə iddia olunan müdaxiləsi ilə izah edir.

Demokratiyanın cəbhə bo-

yunca geri çəkildiyi bir vaxtda ölkələrin azadlıq təsnifatında da yaxşılaşma gözləmək çətin idi.

Hesabatda 49 ölkə "azad olmayan" kateqoriyasına daxil edilib. Azərbaycan da artıq bir xeyli vaxtdır ki, bu kateqoriyada qalır.

Azərbaycanla birlikdə Əfqanıstan, Belarus, İran, Qazaxıstan, Rusiya, Tacikistan da azad olmayan ölkələr kateqoriyasındadır.

Azərbaycanın iki qonşusu - Ermənistan və Gürcüstan, Bosniya-Herseqovina, Kosovo, Qırğızıstan, Makedoniya, Moldova, Monteneqro (Çernoqoriya), Pakistan və Ukrayna ilə yanaşı qismən azad ölkələr kateqoriyasına daxil olub.

Dövlət statusu olmayan ərazilər arasında Dağlıq Qarabağ da var və o, qismən azad kateqoriyasında qalır.

Hesabatda təhlil edilmiş 196 ölkədən 88-i azad, 58-i isə qismən azad kateqoriyasındadır.

Siyasi şərhçilər Amerika və

"Freedom House"un "azad olmayan"

Ölkələr hesabatı - Bakıdan sərt reaksiyalar

Beynəlxalq təşkilatın Azərbaycanla bağlı səsəndirdiyi iddiaya deputat "Amerikada demokratiya ümumiyyətlə olmayıb" dedi

Rusiyanın da hədəfə alındığı hesabatda həqiqətlərin olduğunu bildirsələr də, Azərbaycanla bağlı olan hissədə qərəzli münasibətin olduğunu qeyd edirlər.

Deputat Aqil Abbas "Freedom House"un hesabatında fikirlərlə razılıq edir. O, sənəddə deyilənin əksinə, Azərbaycanın "azad ölkə" olduğunu, təməl hüquqlarının təmin edildiyini bildirir: "Amerikada demokratiya ümumiyyətlə olmayıb. Amerikada demokratiya öz daxili üçündür. Daxilində az-çox demokratiya var, bunu heç kəs dana bilməz, amma Amerikadan çıxandan sonra demokratiya yoxdur. Hansı demokratiyadan danışırırsınız? PYD-yə (Suriyada kürdlərin silahlı qruplaşması) silah göndərən demokratiyadan danışırırsınız? Bunu özləri də etiraf edirlər ki, Türkiyəyə qarşı 30 minlik ordu yaradıblar".

Deputat hesabatda səslənən "ABŞ-ın özündə demokratik standartlar aşındığı üçün böhran yaşanır və buna görə də demokratiya global miqyas-

da hücumlara məruz qalaraq geri çəkilməli olur" fikrinə belə münasibət bildirir:

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərc Quliyev məsələyə bu cür şərh verdi: "Ümumiyyətlə, yeni dünya düzeninin inkişafı və bərqərar olması üçün uzun müddət sistemli atılan addımlara Trampın gəlişindən sonra badalaq vurulan hallar meydana çıxdı. Nəticədə yubanmalar oldu. Artıq belə demək mümkündür ki, Amerikanın və yeni dünya qurmaq istəyənlərin itirdiklərini Rusiya və Çin yığmağa başladı. Bu barədə deyilənlər doğrudur. Şərq üçbucağı ilə əslində yeni dünya düzeni qurmaq istəyənlər arasında mütəmadi olaraq çarpışma gedir. Bunun görünən tərəfləri də olur, görünməyən tərəfləri də. Rusiya Amerikanın insan haqları və digər məsələlərdə bağlı yanlışlarından çox məharətlə istifadə edə bilir. Xüsusilə Amerikanın miqrantlarla bağlı etdiyi jestlər, bəzi ölkə vətəndaşlarının ora gəlmələrinin qarşısının alınması, yaxud bəzi ölkələrin vətən-

daşlarının ölkədən çıxarılması ilə bağlı məsələlərdən istifadə edə bildilər. Düşünürəm ki, Rusiya postsovet, Suriya və digər bu kimi məsələlərdə ciddi irəliləyişlər artıq qazanıb. Deyə bilmərəm ki, bu qarşılıqlı prosesdir. Amma hər halda, Rusiyaya bir fürsət verildi ki, addımlar ata bilsin. Çox rahat şəkildə Kreml insan haqlarını pozmağa başladı, bir sıra münasibətlər ocaqları yaratdı. Amerika da son zamanlar demokratiya və bu kimi məsələlərdə tənzümlənib. Ona görə də "Freedom House"-nin bu istiqamətdə qeyd etdiyi ilə razılıq etmək mümkündür. Bu məsələlər çox ciddi şəkildə alt qatlarda müzakirə edilməlidir. Demokratiya ideal deyil, amma ondan yaxşısının olmadığını deyirlər. Hər halda, bu bizim deyil, dünyada oturuşmuş sistemdir. Bu istiqamətdə təhlükələr var, bunun qarşısı indidən alınmasa, böyük dövlətlər sözdə deyil, əməllərində bu istiqamətdə işlər görməyə, müəyyən çətinliklərin olacağı danılmazdır".

Deputat hesabatda Azər-

baycanla bağlı olan hissəyə də toxundu: "Avroatlantik məkanda Azərbaycan dünyanın ürəyi deyilən yerdir. Bura uğrunda böyük bir savaş gedir. Son zamanlar böyük layihələrin həyata keçirilməsi gizli və açıq şəkildə savaşın getməsinə səbəb olub. Ona görə də burada Qarabağ məsələsinin bitməməsinə, Azərbaycanın təzyiqlə altında saxlanılmasını, ölkəmizi öz orbitinə salıb, oyun qaydaları ilə siyasi oyunlarda siyasi oyunçu kimi olmasını istəyənlər var. Bu məsələdə də ölkəmiz üzərinə qərəzli şəkildə gəlmək, məhz Azərbaycana qarşı olan o qərəzli münasibətdən doğur. Bu hesabat da ölkəmizə qarşı tamamilə qərəzlidir. Azərbaycan göstərilən kimi ciddi nöqsanlara sahib deyil. Daxilimizdə olan çatışmazlıqları iqtidar da, müxalifət də, vətəndaş cəmiyyəti də, ictimaiyyət də qeyd edir. Amma bunu görünməmiş dərəcədə qabartmaq böyük güclərin böyük məqsədlərinə xidmət edir".

□ **Cavansir ABBASLI,**
□ **"Yeni Müsavat"**

Hökumətin manatın möhkəmlənməsi

ilə bağlı nə planı var?

Ekspert: "Neftin qiyməti düşərsə, bu, manatın da kəskin dəyərsizləşməsinə və daxilədə şok effektlərin yaranmasına gətirib çıxara bilər"

Dünya bazarında neftin qiymətinin yüksəlməsi ilə Azərbaycan manatının məzənnəsində də sabitlik yaranıb. Artıq bir ilə yaxındır ki, manatın ABŞ dollarına nəzərən məzənnəsi demək olar ki, dəyişməz qalmaqdadır. Baş verən dəyişikliklər isə cüzi xarakter daşıyır.

Qeyd edək ki, hazırda dünya bazarında Azərbaycan neftinin qiyməti 72 dollara yaxınlaşır. Bazarda yaranmış sabitlik Azərbaycan manatının məzənnəsinin möhkəmlənməsi üçün real zəmin formalaşdırır. Bu şəraitdə manatın bahalaşması, dolların ucuzlaşması prosesi gedə bilərmi? Mövcud iqtisadi şərtlər daxilində manatın hansı həddə qədər möhkəmlənməsi mümkündür? Sualları cavablandıraraq **iqtişadçı-ekspert Rəşad Həsənov** deyir ki, manatın məzənnəsində əsas

faktor neftin qiymətidirsə, məzənnənin formalaşmasında və xarici ticarət balansının təmin olunmasında neftdən asılılıq 90 faiz təşkil edirsə, bu zaman neftin qiymətinin manatın məzənnəsinə birbaşa təsiri danılmazdır: "Bu təsiri Azərbaycan xalqı 2004-2014-cü illərdə manatın davamlı möhkəmlənməsində, 2015-ci ildən sonrakı dövrdə isə kəskin dəyərsizləşməsinə görə görüb. Bu gün neftin qiymətinin baha olması manat üzərində möhkəmlənməsi istiqamətində bir təzyiqlə

yaradır. Əgər hökumət dediyi kimi, əsl üzən məzənnə rejimi tətbiq edərsə, bu zaman hazırkı şərtlər daxilində manatın möhkəmlənməsi qaçılmazdır. Amma bu gün bizim qənaətimiz budur ki, Azərbaycanda real üzən məzənnə deyil. Hökumət müdaxilə edərək əlindəki nəcəqlərlə manatın məzənnəsinə tənzimləyir. Burada bir sıra arqumentlər var. Əvvəla, manatın məzənnəsi neftin qiymətinə bağlıdır. Neftin qiyməti isə sabit deyil, hər zaman dəyişə bilər. Bu dəyişiklik ehtimalına görə hökumət ehtiyatlı davranaraq manatın möhkəmlənməsinə imkan vermir. Çünki neftin qiyməti düşərsə, bu, manatın da

kəskin dəyərsizləşməsinə və daxilədə şok effektlərin yaranmasına gətirib çıxara bilər. Hansı ki, belə bir təcrübəni biz artıq yaşamışıq".

R.Həsənov 2018-ci ildə manatın məzənnəsində ciddi dəyişiklik baş verəcəyini gözləmir: "Düzdür, bu il seçki ilidir. Buna görə də mümkündür ki, hökumət təbliğati baxımdan manatın bir qədər möhkəmlənməsinə imkan versin. Lakin bu möhkəmlənmə 3-5 faizdən yuxarı olmayacaq və müvəqqəti xarakter daşıyacaq. Sonra yenidən

məzənnə əvvəlki vəziyyətinə qaytarılacaq. Burada yalnız hökumətin neft qiymətindən irəli gələn ehtiyatkarlığı deyil, digər bir sıra faktorlar da var. Bunlardan birincisi budur ki, real iqtisadiyyat faktiki olaraq dəyişkən şəraitə çevik uyğunlaşmağı bacarmır, qısa müddətə qərarlar qəbul edib onları həyata keçirə bilmir, daha çox sabiq məzənnə rejimində işləməyə alışıb. Bu da hökuməti məcbur edir ki, məzənnəni sabit saxlasın. İkinci bir məsələ qeyri-neft ixracıdır. Ötən il Azərbaycana 7,8 mil-

yard manatlıq mal və məhsul idxal olunub. Bunun qarşılığında qeyri-neft ixracının həcmi 11 ayda cəmi 1,4 milyard dollar təşkil edib. Bu, haradasa 5 dəfədən yuxarı fərq deməkdir. Bu, ciddi faktordur, növbəti dövrlərdə qeyri-neft ixracının təşviqinin davam etdirilməsini məcburi edir. Buna görə də düşünürəm ki, hökumət məzənnənin möhkəmlənməsinin qarşısını alacaq. Çünki məzənnənin möhkəmlənməsi yenidən idxal stimullaşdıran şərait yaradacaq. Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, ən azı yaxın müddətdə dövrdə manatın bahalaşması hökumətə sərf etməyəcək".

Ekspertin sözlərinə görə, uzunmüddətli dövrdə nələrin baş verəcəyini proqnozlaşdırmaq çətindir: "Hökumətin özünün siyasətində dəyişikliklər hiss olunmaqdadır. Bu, hazırda xərcləmələrdə özünü göstərir. Bir neçə il əvvəl fiskal konsolidasiyaya başlayan hökumət neftin qiymətinin bahalaşması ilə bu istiqamətdəki yanaşmasını dəyişir, xərcləmələri artırır. Ola bilsin ki, növbəti dövrdə neftin qiyməti yüksək qalarsa, tədiyə balansının müsbət saldosu artarsa, hökumət manatın məzənnəsinin möhkəmlənməsinə şərait yaratsın".

□ **DÜNYA,**
□ **"Yeni Müsavat"**

Milli Məclisin keçmiş sədri, Müsavat Partiyasının sabiq başqanı, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər ürəyində narahatlıq yaranması səbəbindən yanvarın 13-də kardioloqa müraciət edib. Həkim İsa Qəmbərə ürəyini anju etdirməyi məsləhət görüb. Daha sonra Mərkəzi Klinikada müayinələrə keçən İ. Qəmbərin ürəyində problemlərin yarandığı məlum olub.

İsa Qəmbər hazırda Mərkəzi Klinikada müalicə olunur və həkimlərin məsləhəti ilə bir neçə gün xəstəxanada qalacaq.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşları olaraq adicəkilən klinikaya yollanıb, İsa bəyin vəziyyəti, ümumi durumla maraqlanmaq istədik. Klinikanın əsas qapısından rahat daxil olsa da, içəridə manevr ilə üzleşdik. Belə ki, klinikanın qeydiyyat şöbəsinin əməkdaşları gəlişimizin səbəbini soruşdular. İsa bəyin yanına gəldiyimizi söylədiyimizdə isə əvvəlcə bildirdilər ki, burada elə bir xəstə müalicə olunmur. Bir qədər mübahisədən sonra qeydiyyat şöbəsinin əməkdaşları söylədilər ki, xəstə burada müalicə alır, ancaq onun haqqında məlumat verə bilməzlər. Həmçinin onu da qeyd etdilər ki, İsa Qəmbər hazırda xüsusi mühafizə olunur.

Onun yanına yaxınlarından başqa kimsənin buraxılması üçün yalnız müdiriyyətin icazəsi olmalıdır. Əks halda isə heç bir məlumat vermək ixtiyarında deyillər. Təbii olaraq, qeydiyyat şöbəsinin əməkdaşları bizə İsa Qəmbərin hansı şöbədə müalicə aldığıni söyləməyib, içəri keçməyimizə icazə olmadığını bildirdilər.

Bir qədər sonra nəhayət ki, içəri keçməyi bacardıq. Öyrəndik ki, İsa Qəmbər kardioreanimasiya şöbəsindədir. Onun müalicə aldığı şöbəyə qədər getdik. Orada da mühafizə ilə rastlaşdıq. Bildirildi ki, hazırda heç bir xəstə ilə görüşmək mümkün deyil:

"Klinikada yalnız saat 18:00-dan 19:00-a qədər xəstələrlə görüşməyə icazə verilir. Bazar və bayram günlərində isə saat 14:00-dan 16:00-a qədər xəstələrlə görüşmək müm-

İsa Qəmbərin müalicə aldığı klinikadan reportaj

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri həkimlərin məsləhəti ilə bir neçə gün xəstəxanada qalacaq

kündür. Digər bütün saatlarda isə xəstə ilə görüş mümkün deyil".

Mühafizə həmçinin bildirdi ki, İsa Qəmbər kimi xəstələrlə yalnız yaxınları görüşə bilərlər. Əgər başqa bir şəxs onunla görüşmək istəyirsə, müdiriyyətin və yaxınlarının bu barədə məlumatı olmalıdır. Həmçinin reanimasiya şöbəsi olduğu üçün burada xəstələrlə görüşmə xüsusi nəzarət mövcuddur. Xəstə yaxınlarının təyin olunan vaxta qədər aşağı mərtəbədə və ya yem-

məxanada gözləməli olduğu da söylədilər. Vurğuladılar ki, reanimasiya şöbəsində icazəli vaxtda belə hər kəsin içəri girməsi mümkün deyil.

Biz xəstəxanada olduğumuz müddətdə İsa Qəmbəri ziyarət edən tanınmış sima, eləcə də partiya təmsilçisi görmədik. Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseynlə telefon əlaqəmiz zamanı o bildirdi ki, yanvarın 15-də İsa Qəmbərlə görüşməyə cəhd edib:

"Ancaq məni də içəri bu-

raxmadılar. Ümumiyyətlə, təyin olunan vaxtdan tez kimsəni içəri buraxmırlar. Reanimasiya şöbəsi olduğu üçün bir qayda olaraq çətin. Dedilər ki, ora polis də qoyublar".

İsa Qəmbərin həkimi, klinikanın kardioloqu Firdovsi İbrahimov ürək əməliyyatında olduğu üçün onunla görüşə bilmədik. Lakin bu gün (dünən - red.) səhər saatlarında həkim APA-ya açıqlamasında bildirib ki, İsa Qəmbərin müalicəsi davam edir, vəziyyəti stabilləşməkdədir. Həkim həmçinin qeyd edib ki, onu palataya köçürməyi də planlaşdırırlar:

"Belə davam etsə, onu palataya köçürməyi planlaşdırırıq. Hazırda kardioreanimasiyadadır". İ. Qəmbərin yaxın günlərdə evə buraxıla biləcəyini vurğulayan kardioloqun sözlərinə görə, onun müalicə üçün xarici ölkəyə göndərilməsinə ehtiyac yoxdur. "Gördüyümüz iş, əldə etdiyimiz nəticələr xarici tibb mütəxəssislərinin çoxunun görə biləcəyi işdən qat-qat yaxşıdır. Bu

dəqiqə İsa Qəmbərin müalicə üçün xaricə göndərilməsinə qəti olaraq gərəkdir".

İsa Qəmbərin həyat yoldaşı, tarix elmləri namizədi Aida Qəmbər isə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, İsa Qəmbər dünən axşamdan etibarən ümumi palataya köçürüldü:

"Ümumi vəziyyəti yaxşıdır. Hazırda ümumi palatadadır. İsa bəyi reanimasiya şöbəsindən dünən axşamdan çıxarıblar. Bəzi müayinələr olunsun da artıq yekunlaşmaq üzrədir. İsa bəyin vəziyyəti gətdikcə yaxşılaşır".

Onu da qeyd edək ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov bildirib ki, əgər İsa Qəmbərin xaricdə müalicəsinə ehtiyac yaranarsa, dövlət lazımı dəstək verəcək.

❑ Əli RAIS, musavat.com
❑ Fotolar müəllifindir

Fazil Məmmədovun Ukraynadakı biznesi ilə bağlı sensasion faktlar

Sabiq vergilər nazirinin Ukraynanın erməni əsilli naziri ilə əlaqələri haqda iddialar var

Sabiq vergilər naziri Fazil Məmmədovun dövlətdən oğurladığı vəsaitləri hesabına yiyələndiyi əmlaklarının siyahıya alınması prosesi davam edir. Onun ölkədən çıxardığı 4 milyard yarımlıq "qara pul" qaçaqçılıqına görə təftiş aparılır, mal-mülkü müəyyənləşdirilir.

Sabiq nazirin kurort məkanları ilə tanınan ölkələrdən bir çoxunda biznesləri müəyyən edilib. Belə xəbərlər var ki, Fazil Məmmədov Azərbaycan istisadiyyatına yönəlməli olan milyardları xarici ölkələrdə öz biznes şəbəkəsini yaratmağa sərf edib. Belə ölkələrdən biri də Ukraynadır. Fazil Məmmədovun Ukrayna paytaxtında 5 ulduzlu hoteli, siqaret, təkər zavodu və böyük bazarı var.

Hotel Kiyevin mərkəzində, "11 Mirrors Design Hotel" adlanır. Burada 1 sutkalıq nömrə icarəsi 220 avrodan başlayır. Bir qədər aralıda, Puşkin küçəsindəki "Vladimirski" bazarı da Azərbaycanın sabiq vergilər nazirinin böyük biznesinin kiçik bir parçasıdır. Kiyevdəki bazarlar arasında böyüklü-

yünə görə ilk üçlükdə olan bu bazarda paltar və meyvə-tərəvəz satılır. Kiyevin ən bahalı bazarı hesab olunur. Ukraynadakı təkər zavodunun 49 faizi, Xarkov siqaret zavodunun səhmlərinin 41 faizi sabiq nazirə məxsusdur. Fazil Məmmədov Ukraynadakı bizneslərinə toxunulmazlıq statusuna Ukraynada yüksək çinli memurlarla işbirliyi və dostluq münasibətləri saxlamaqla nail olub. Bu memurlar sırasında azərbaycanlılara qarşı xüsusi qəddar münasibəti ilə seçilən Ukraynanın daxili işlər naziri, erməni əsilli Avakov da var. Hətta Fazil Məmmədovun Avakovla yaxşı biznes əlaqələrinin olduğu da deyilir. Ukraynadan əlavə onun Gürcüstanda, Türkiyədə biznes şəbəkələri var. Bu şəbəkələr hamısı üzə çıxarıla bi-

lər.

Sabiq nazirin Ukraynanın kurort şəhəri Turskovetsdə olduğu lüks hoteli haqda da yazmışdıq. Həmin hotel "Mir" adlanır. Bu haqda bildiren mənbənin sözlərinə görə, "Mir Rezort Spa" öz dəbdəbəsi ilə sözüün heqiqi mənasında "göz qamaşdırır". Truskovetsin ən yaxşı hotellərindən hesab olunan "Mir" hoteli həm istirahət, həm də müalicə məqsədi ilə nəzərdə tutulub. Dünya kurort turizminin məşhur ünvanlarından sayılan Truskovetsə gələnlərin xeyli hissəsi məhz bu hotelə üz tutur. Nazirin hotelində ən müxtəlif kateqoriya-dan nömrələr var. Bu nömrələr

arasında "Presidential suite" ("Prezident stili") kateqoriyasından olanlar xüsusi diqqət çəkir. Hotelin ölçücə ən böyük olan bu nömrəsi 126 kvadratmetrdir. Nömrəyə ikinəfərlik yataq, xüsusi vanna otağı, geniş qonaq otağı, Leonardo da Vinçinin rəsmləri ilə kollaj edilmiş gözoxşayan interyer daxildir. Eksklüziv dizaynla hazırlanmış "Mirasle suiti" nömrəsi də Fazil Məmmədovun otelinin müştərilərinin özəl maraq göstərdikləri və olduqca bəyəndikləri nömrələrdən biridir. 103 kvadratmetr ölçüsü olan bu nömrənin müştəriləri bir qayda olaraq tanınmış, populyar şəxslərdir.

Yada salaq ki, Fazil Məmmədov ötən il dekabrın 5-də qəfil vergilər naziri postundan çıxarıldı. 17 ilə yaxın vergilər naziri postunu tutan Fazil Məmmədovun bu şəkildə işdən çıxarılacağına heç kim, heç özü də gözləməirdi. Artıq 1 aydan çoxdur ki, Fazil Məmmədov işsizdir. Rəsmi olaraq onun işdən çıxarılmasının səhəti ilə əlaqəli olduğu açıqlansa da, bu təqdimata inananlar azdır. Heç Fazil Məmmədovun özü də bu təqdimatla razılaşmır. O vəzifəsindən çıxarıldandan 2 gün sonra bu xəbəri ya-

lanlamışdı. Demişdi ki, iddia edildiyi kimi ağır xəstə deyil, az xəstədir. Yeni Fazil Məmmədov işində qalıb davam edə biləcəyi mesajını çatdırmışdı. İşdən çıxarıldığı ilk günlərdə Fazil Məmmədovun çevrəsinin onun səfir göndərilməyi ilə bağlı xəbərlər yayması da onun xəstə olmadığını bir daha təsdiqləmək üçün ortaya atılan informasiyalardan idi. Fazil Məmmədovu səfir göndərmədilər, əvəzində təftiş edirlər. Bu təftiş prosesi Fazil Məmmədova yaxşı heç nə vəd etmir.

❑ E.HÜSEYNOV

Mirşahin Ağayev yeni telekanal yox, yeni sayt açır

İki il əvvəl bağlanan ANS-in vitse -prezidenti Mirşahin Ağayev yeni televiziya kanalı açacağı ilə bağlı mediada xəbərlər yayılıb.

Kanalın hələlik internet üzərindən yayımlanacağı, ötən həftədən etibarən sınaq çəkilişlərinə start verdiyi barədə informasiyaların sayı artıb. Bundan başqa, TV-nin 10 günə ictimaiyyətə təqdim olunacağı da yayılan xəbərlər sırasındadır.

Amma "Yeni Müsavat"ın əldə etdiyi məlumata görə, M.Ağayev hər hansı kanal yox, sayt açmaq niyyətindədir. Tənqidi yönəldəki saytda isə zaman-zaman videomateriallər dərc ediləcək. Hər hansı bir tezlik almayan və efir icazəsi olmayan M.Ağayevin internet televiziya açması da müzakirə mövzusu sayılırmı.

Hər iki informasiyanı dəqiqləşdirmək üçün günlərdir M.Ağayevlə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, o, telefon zənglərinə cavab vermir.

❑ SEVİNC

ABŞ-ın iqtisadi durumu heç də yaxşı olmayan Rusiyaya qarşı növbəti sanksiyaları gözlənilir. Belə bir durumda hesab olunur ki, birinci şəxsin başqası ilə əvəzlənməsi dünyanın Rusiyaya münasibətini dəyişə və həm də şimal qonşumuzu ciddi kataklizmlərdən sığortalaya bilər. Seçkilər ərəfəsində olan Rusiya ilə bağlı Azərbaycan Naminə İctimai Forumun (ANİF) prezidenti, politoloq Eldar Namazovla danışdıq. Həmsöhbətimizin şimal qonşumuzdakı mövcud durum və perspektivlərlə bağlı "Yeni Müsavat"a geniş müsahibəsini təqdim edirik:

- Eldar bəy, Rusiyadakı seçkidə yeni prezidentin seçilməsi nə dərəcədə gözlənilir?

- Həqiqətən bulki seçki Rusiya üçün də, dünya üçün də çox böyük önəm daşıyır. Onun nəticələrini hamı çox maraqla gözləyir. Bunun da bir neçə səbəbləri var. Birincisi, sanksiyalarla üzleşən Rusiyada əhalinin sosial durumu ildən-ilə pisləşir. Ekspertlər güman edirlər ki, nə vaxtsa bu, öz siyasi nəticələrini göstərməlidir, bu sosial narazılıq da özünü açıq müstəvidə büruzə verməlidir.

Rusiya hakimiyyəti də bundan çox narahatdır. Ona görə də məhz bu istiqamətdə ən effektiv bir hazırlıq işləri aparın və kifayət qədər Rusiyada sosial baza yığa bilən, son dövrlərdə Rusiyanın 100 şəhərində mitinqlər təşkil edən Aleksey Navalnı, ümumiyyətlə, bu seçkiyə buraxmadılar. Rusiya prezidenti Vladimir Putin bir müddət öncə jurnalistlər üçün böyük bir mətbuat konfransı keçirdi. Orada Navalnının seçkiyə nə səbəbə buraxılmadığı barədə sualın cavabında Putin çox açıq şəkildə dedi ki, Rusiyada meydan hərəkatı təşkil etmək istəyən insanlara siyasətində yer yoxdur. Yəni bu, hüquqi, qanun çərçivəsində yanaşma deyil, sırf siyasi rəqibdən çəkinmək, qorxmaq əlaməti idi. Putin açıq şəkildə əsas səbəb kimi Navalnının bütün Rusiya boyu əhalinin böyük etiraz mitinglərini təşkil etməyə qadir olduğunu göstərdi. Bundan başqa, digər bir vacib amil də odur ki, əhalinin böyük bir qismi artıq bu seçkiyə inanmır. Seçki yolu ilə Rusiyada nəyinsə dəyişə biləcəyinə inam azalıb. Bu da ona gətirib çıxarıb ki, ola bilsin bu ilki seçkidə seçicilərin heç 50 faizi seçki məntəqələrinə gəlməsin. Məhz bu da Putinin gələcək qələbəsinin legitimliyini sual altına qoya bilər. Rus sosioloqların proqnozlarına görə, təqribən 52 faiz seçici seçkiyə gəlmək haqqında düşünür. Ancaq bu rəqəm ondan da az ola bilər. Nəzərə almaq lazımdır ki, Navalnı seçkiyə buraxılmayıandan sonra "Seçkiləri boykot" şüarı ilə bö-

"Rusiyada hər an fors-majör hadisələr gözləmək olar"

Eldar Namazov: "Seçki günü Rusiya Putindən sonrakı dövr haqqında düşünməyə və hərəkət etməyə başlayacaq"

"Rusiyanın minlərlə imkanlı iş adamları xarici ölkələrdə vətəndaşlıq almağa başlayıb"

yük kampaniya başlayır. Yaxın zamanlarda da bu kampaniyaya start veriləcək.

- Bu, nəticəyə həlledici təsir edəcəkmi?

- Əgər seçkiyə 50 faizdən aşağı seçici gəlsə, onların hətta 70-80 faizini Putin qazansa, yenə də deyiləcək ki, o, Rusiya seçicilərinin əksəriyyətinin iradəsini ifadə etməyib. Ona görə ki, ona verilən səsler heç Rusiya əhalisinin yarısını təşkil etmir. Bu perspektiv Kremli çox qorxudur. İndi onlar çıxış yolu axtarırlar ki, müxtəlif regionlarda, xüsusilə seçkiyə az maraq göstərən Moskvada, Sank-Peterburqda, Sibirdəki böyük şəhərlərdə üsullarla seçicilərin sayını artırırlar. İndi dəb halını alıb, yerli hakimiyyət yerli məsələlərlə bağlı seçki günündə referendumlar təşkil edir. Məsələn, Moskva vilayətində qərar veriblər ki, həmin gün məktəblərdə 5 günlük, yoxsa 6 günlük iş rejiminin olması ilə bağlı referendum keçirsinlər. Bu yolla da onlar həmin məsələdə maraqlı olan valideynləri seçki dairələrinə seçki günü gətirmək istəyirlər ki, prezident seçkisinə də paralel səs versinlər və bu yolla seçkiyə gələnlərin sayı artсын. Moskvanın özündə də iki rayonun birləşdirilməsi barədə həmin gün referendum keçirmək qərarına gəliblər. Bu yolla da seçiciləri referendum xatirinə səs vermə məntəqələrinə gətirmək istəyirlər. Bütün bunlar göstərir ki, Kreml administrasiyasını bu amil çox ciddi narahat edir. Onlar istəyirlər ki, Putinə səs verənlərin sayı əhalinin sayından çox olsun, az olmasın.

Bu seçki ilə bağlı digər vacib amil odur ki, solçuların arasında çox maraqlı proseslər başlayıb. Adətən Rusiyadakı bütün seçkilərdə hakim partiyadan sonrakı yeri Kommunist Partiyası tuturdu. Bu dəfə Kommunist Partiyası seçkidə prezidentliyə nami-

zəd kimi partiyanın üzvü olmayan, ancaq sol qüvvələr birliyinin üzvü olan tanınmış bir iş adamı Pavel Qrudininin namizədliyini irəli sürüb. Təsəvvür edin ki, kommunistlərin namizədi faktiki olaraq kapitalistlərdən biridir. Ona görə ki, onun Lenin adına sovxoz olmağına baxmayaraq, orada yalnız sovxoz onun adındadır. Əslinə qalsa, bu, səhmdar cəmiyyətdir, bazar iqtisadiyyatı qanunları ilə işləyir. Həmçinin özləri üçün örnək model kimi Skandinaviya ölkələrində sosial-demokratların və sol partiyaların qurduğu sistemdir. Bu, o deməkdir ki, Rusiyanın Kommunist Partiyası da sosial-demokrat ideyası istiqamətində hərəkət etməyə başlayıb və Avropada solçular modelini əsas götürərək bu istiqamətdə transformasiya olmaq istəyir. Bu da qarşıdakı seçkinin maraqlı cəhətlərindən biridir. Rus kommunistləri kommunist sözündən imtina edib sosial-demokrat modelinə keçsələr, ola bilsin sol cinahda böyük bir qüvvə yaransın və gələcəkdə Putin hakimiyyətinə əsas siyasi opponent kimi məhz solçular birliyi çıxış etsin.

- Rusiyadakı hansısa fors-majör situasiyada Putinin hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması gözlənilirmi? Doğrudanmı Putinsiz Rusiya dünya üçün daha cəlbedici və daha təhlükəsizdir?

- Rusiyada hər an fors-majör hadisələr gözləmək olar. Xüsusən də bu ayın sonunda ABŞ Konqresinin hələ payızda qəbul etdiyi qərar əsasında Putin hakimiyyətinə yaxın olan oliqarxların, iş adamlarının siyahıları və onlara məxsus olan bank hesablarının, aktivlərinin, müəssisələrinin siyahısı Dövlət Departamenti və Maliyyə Nazirliyi tərəfindən təqdim olunmalı, onun əsasında da həmin insanlara qarşı müəyyən sanksiyalar tətbiq olunacaq.

"Bu tipli liderlər heç vaxt könüllü surətdə hakimiyyətdən imtina etmirlər"

Bu, Rusiyanın biznes elitasını həddindən artıq narahat edən bir məqamdır. Rus oliqarxları artıq neçə həftədir öz lobbiçilərini ABŞ-da işə salıblar ki, özlərinin də adının həmin siyahıda olub-olmayacağını öyrənsinlər. Rusiyanın yüzlərlə, minlərlə imkanlı iş adamları xarici ölkələrdə vətəndaşlıq almağa başlayıb. Yalnız bir ölkədə, Maltada təqribən son bir ilin ərzində Rusiyanın 800-ə yaxın imkanlı iş adamı, milyonları 1 milyon avro miqdarında yatırım qoyub özləri və ailə üzvləri üçün vətəndaşlıq alıb.

Bir neçə həftə bundan əvvəl Malta hökuməti bununla bağlı hesabat yaydı və onların adı da açıqlandı. Ancaq Maltadan başqa belə siyasət yürüdən ölkələr kifayət qədər çoxdur. Söhbət Yunan Kipridin, Avropa və Latın Amerikasındakı ölkələrdən də gedir. Onlarla belə ölkələr var ki, minlərlə rus milyonları oraya yatırım qoymalarının əvəzinə ailə üzvlərinə vətəndaşlıq haqqında sənədlər və pasportlar alıblar, beləliklə də özlərini sanksiyalardan sığortalamağa çalışırlar.

- Prezident Putin xalqını və ölkəsini daha fəlakətli vəziyyətlə üz-üzə qoymamaq üçün hakimiyyəti təhvil verə bilərmi?

- Yox, bu tipli liderlər heç vaxt könüllü surətdə hakimiyyətdən imtina etmirlər. Bu, gözlənilən bir hal deyil. An-

caq hamı başa düşür ki, seçki günü Putin qalib elan olunan sonra artıq bütün Rusiya ondan sonrakı Rusiya haqqında düşünməyə və hərəkət etməyə başlayacaq. Ona görə ki, bu, artıq Putinin son seçki müddəti olacaq. Vaxtilə Putinə görə qanunvericilikdə dəyişikliklər etdilər və faktiki olaraq o, 18 ildir hakimiyyətdədir. Ancaq bütün bu dəyişikliklərə rəğmən artıq bu, onun rəsmən sonuncu seçkiləridir. Putin də başa düşür ki, bu, Rusiyanı düşdüyü bu ağır həm geopolitik, həm iqtisadi durumdan çıxartmaq üçün onun son şansdır.

- "Rusiya baharı", yaxud yeni oktyabr inqilabı gözlənilirmi? Yoxsa xarici basqılar, sanksiyalar, "xarici düşmən" amili əslində xalqı öz ətrafında birləşdirmək üçün Putinin faydasına işləyəcək?

- Biz Rusiyanın tarixini yaxşı bilirik. Bu tarixdə həmişə iki vacib amil bir-biri ilə uzlaşırdı. Rusiyada həmişə güclü, mərkəzləşmiş hakimiyyət olub. Demokratiya dövrünü Rusiya heç zaman, heç bir hakimiyyət dövründə yaşamayıb. Həmişə möhkəm əl - bu, ya imperator olub, ya çar, ya Mərkəzi Komitənin baş katibi olub, ya da indi onun adını prezident qoyurlar. Ancaq Rusiya həmişə möhkəm əlin ətrafında birləşib, hər zaman avtoritar üsul-idarə olub. İkincisi, da im Rusiyada üsyanlar olub,

Puqaçovdan, Stepan Razindən tutmuş, bu günə kimi. Elə son dövrə baxsaq, 20-ci əsrdə Rusiyada 1905-ci ildə inqilab hərəkatı olub və çar hakimiyyəti güclə onun qarşısını ala bilib. 1917-ci ildə burjuva-demokratik inqilabı olub, Çar hakimiyyətdən gəlib. Onun dalınca bolşeviklər inqilab ediblər və təqribən 70 illik hakimiyyət qurublar. Ondan sonra növbəti dəfə imperiya dağılıb və yenə də hakimiyyət dəyişib. Yeni möhkəm əl, sərt hakimiyyət quruluşu Rusiyaya xas bir ənənədir. Ancaq eyni zamanda ona qarşı üsyanlar və belə quruluşların süqutu da Rusiya üçün bir ənənəyə çevrilib. Məhz ona görə də Aleksey Navalnı yeni hərəkata başlayanda, açıq şəkildə bu hakimiyyəti dəyişmək zərurətini elan edəndən və eyni vaxtda Rusiyanın 100 şəhərində mitinqlər təşkil edəndən sonra Kreml qəti qərara gəldi ki, onu seçkilərə buraxmasın. Putin də açıq-aşkar mətbuat işçiləri ilə görüşdə bu addımı məhz Navalnının Rusiyada yeni bir meydan yaratması və inqilab etməsi təhlükəsi ilə izah etdi.

- Rusiyadakı seçkilərin Azərbaycana təsirləri barədə nə deyə bilərsiniz?

- Əgər Rusiyadakı seçkilər dünyanın diqqət mərkəzindədir və o seçkilərin nəticəsi həm ABŞ-da, həm Avropada izləyirlərsə, nəticəsini gözləyirlərsə, təbii ki, Rusiya ilə qonşu ölkə olaraq onun təsiri bizə də çox güclüdür. Bu, məlum bir faktıdır ki, Qafqaza gələndən sonra Rusiya imperiyasının hansı siyasət yürütdüyünü və Azərbaycan üçün bunun hansı nəticələr gətirdiyini biz Qarabağ münaqişəsində də, torpaqlarımızda erməni dövlətinin yaranmasında da, bu günə kimi də bu konfliktin həll olunmasında heç bir ciddi bir addım atılmamasında da görürük. Ona görə də bunlar hamısı Azərbaycan ictimaiyyəti üçün çox bəlli və məlum həqiqətlərdir.

Ötən həftə ABŞ Dövlət Departamentinin amerikalı turistlər üçün tövsiyə xarakteri daşıyan siyahının yenilənməsi bir çox ölkələr kimi Azərbaycanın da gündəmindən düşmür. Buna səbəb də dörd səviyyədə ibarət olan siyahıda amerikalılar üçün risklərin olduğu ölkələr sırasında Azərbaycanın ikinci səviyyədə yer almasıdır.

Doğrudur, Azərbaycanın tək olmadığı təsnifatda yer alan ölkələrdə risklərin kritik həddə çatmadığı qeyd olunur, lakin bu da siyahıda adı keçən dövlətlərdə yaranan narahatçılığın aradan qaldırır. Çünki indiyə qədər Amerika tərəfin bu tipli uyarıcı bəzi addımlarının sonda gerçək olduğunun şahidi olmuşuq. Məsələn Türkiyəni göstərə bilərik. Belə ki, 2017-ci ilə daxil olan gecə İstanbulda "Reina" gecə klubunda törədilən və 40 nəfərin ölümünə səbəb olan terror aktından aylar öncə Amerika öz vətəndaşlarına müraciət etmiş, onları Türkiyəyə getməməyə çağırırmışdı. Səbəb kimi isə Türkiyədə terror aktlarının gözlənilməliyə önə çəkilməsiydi. Bu baxımdan Dövlət Departamentinin siyahısının doğurduğu narahatlıq əsassız deyil. Düzdür, Azərbaycan dünyanın ən təhlükəsiz ölkələri sırasında yer alır. Hər halda, son illərdə dünyanın ağışına alan terror aktlarının ölkəmizdən yan keçməsi buna sübutdur.

Amerikanın Azərbaycandakı sabiq səfiri Metyu Brayza ölkəsinin bu xəbərdarlığına bu cür diqqətçəkən mövqə açıqlayıb: "Mən ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri, həmçinin ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olduğum vaxtlarda bütün diplomatik missiyanı, məni və ailəmi terror təhdidlərindən qoruduğu üçün daim Azərbaycan hökumətinə minnətdar olacağam".

M. Brayza eyni zamanda Rusiya XİN-in mətbuat xidmətinin sözcüsü Mariya Zaxarovanın açıqlamasına da toxunub. Diplomat bildirib ki, Rusiya XİN rəsmisinin dediyi kimi, ABŞ Dövlət Departamenti Azərbaycana səyahətlərin

ABŞ-in Azərbaycanda terror xəbərdarlığı: kəşfiyyat məlumatı, yoxsa...

Nəzakət Məmmədova: "Kosmik kəşfiyyat aparmaq imkanı olan ölkənin bunu müəyyən etməsi çətin deyil"

əleyhinə deyil. Departament ölkə vətəndaşlarına Azərbaycana səfər etməməyi tövsiyə etmir. Söhbət yalnız Dağlıq Qarabağ və Ermənistan-Azərbaycan sərhədlərinə səyahətlərdən gedir.

Politoloq Nəzakət Məmmədova siyahıda Azərbaycanın adının bu cür keçməsinə geniş rəğbətə yanaşır:

"ABŞ daima Azərbaycanın terrora və zorakı ekstremizmə qarşı fəal mübarizə apardığını qeyd edib. Eyni zamanda ABŞ-la bu sahədə sıx əməkdaşlığın olması diqqətə çatdırı-

ya dair müzakirələrdə iştirakı da ABŞ tərəfindən təqdirəlayiq hesab edilib. Bu cür qiymətləndirmələrdən sonra ABŞ-in Azərbaycanı terror təhlükəsi olan ölkə kimi dəyərləndirməsi

malaşmasına çalışdığı bir dövrdə bu, ölkəmizi qeyri-sabit dövlət kimi qələmə verərək müəyyən problemlər yarada bilər. Görünür, ölkənin müstəqil siyasəti müəyyən qüvvələ-

aydır. Lakin İran hazırda Xəzərin statusunu tanımaqla, Bakı-Qarsa qoşulmaq istəməklə Azərbaycanla daha çox iqtisadi tərəfdaşlıq münasibətlərinə üstünlük verir. Ermənistan

tan isə Rusiyaya tabedir və Moskva icazə verməyə, Ermənistan burda heç bir terror aktı edə bilməz. Lakin Azərbaycan bu vəziyyətdən yararlanaraq, Ermənistanın bizə terror törədə biləcəyini vurğulaya bilər. Çünki ölkə öz-özünə qarşı terror etmir, terror təhlükəsi daha çox xaricdən gəlir və əgər ABŞ terror təhlükəsi xəbərdarlığı edirsə, onun mənbəyini də bilməlidir. Üstəlik, kosmik kəşfiyyat aparmaq imkanı olan bu ölkənin bunu müəyyən etməsi çətin deyil. 30 milyard dollar büdcəsi olan, dünyanın hər yerində şəbəkələri olan Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin bunu bilməməsi inandırıcı görünmür. Azərbaycanın Türkiyənin yerində ola bilməsi inandırıcı deyil. Bu iki ölkənin geosiyasi vəziyyəti tamamilə fərqlidir. Türkiyə NATO üzvüdür, Cümhuriyyət yaranandan bəri qərbönlü siyasət yeridib, indi bu siyasəti dəyişir, Türkiyənin ətrafında qızğın müharibə gedir. Olduğu coğrafiya və düşüncə vəziyyəti tamamilə fərqlidir. Azərbaycanın da özünəməxsus çətinlikləri var. Ərazisinin bir hissəsi işğal olunub və Ermənistan kimi terrorçu dövlətlə qonşudur, İran və Rusiya kimi mürəkkəb qonşuları var. Amma Azərbaycan hazırda balanslı siyasət yürüdü, bilavasitə sərhədlərimizdə qızğın döyüşlər getmir, ərəzimizdə terrorçulara qarşı müharibə yoxdur".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Prezident seçkisinə 9 ay qaldı

Partiyaların əksəriyyətinin namizədi belli deyil

Azərbaycanda prezident seçkisi 2018-ci il oktyabrın 17-də keçirilməlidir. Seçki Məcəlləsinin 178-ci maddəsinə əsasən, Azərbaycan prezidentinin konstitusiyası ilə müəyyən olunmuş səlahiyyət müddəti başa çatdığı son ilin oktyabr ayının üçüncü həftəsinin çərşənbə günü seçki günü hesab olunur. Seçkilərin keçirilməsi günü Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı ilə elan edilir və seçkilərin keçirilməsi gününün elan edilməsi haqqında Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı ən gec 2 gün müddətində dərc edilir. 2018-ci ilin iş vaxtı normasının hesablanması məqsədilə rəsmi elan olunanadək şərti olaraq 2018-ci ilin 17 oktyabr tarixi iş günü hesab edilməyən Azərbaycan prezidentinin seçki günü kimi nəzərə alınır.

Azərbaycan seçki ilinə daxil 2018-ci ilin oktyabrında prezident seçkisi keçirilməlidir.

Bu gün yanvarın 17-si olduğunu nəzərə alaraq seçkiyə tam olaraq 9 qalib.

Prezident seçkisinə iştirakla bağlı artıq bəzi partiyaların namizədlərini elan ediblər. Prezidentliyə namizədini ilk irəli sürən Müsavat Partiyasıdır. Müsavat Partiyası 2014-cü ilin 27 sentyabrında keçirdiyi qurultayda lideri İsa Qəmbərin 2018-ci il prezident seçkisinə

namizədliyini irəli sürmək qərarı verib.

Namizədini irəli sürən ikinci partiya Vətəndaş və İnkişaf Partiyasıdır. Bu partiya 2017-ci il mayın 28-də keçirdiyi qurultayında sədri Əli Əliyevin növbəti prezident seçkisinə namizədliyini irəli sürəcəyini rəsmiləşdirib.

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə bir müddət əvvəl bildirib ki, prezident seçkisinə namizədliyini irəli sürəcək. Partiyanın hələ ki rəsmi qərarı

olmasa da Tural Abbaslı mövqeyində qəti olduğunu deyib və seçkilərə hazırlaşdığını bəyan edib.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyası da namizədini rəsmən elan etməyib. Digər partiyaların isə hələ ki, namizəd irəli sürməklə bağlı qərarları yoxdur. Ümid Partiyası, KXCP,

AXCP, AMİP, ADP, VHP kimi tanınmış partiyalar yekun qərarlarını verməyiblər. Onların bir neçəsi bu il qurultay keçirməyi planlaşdırırlar və seçki ilə bağlı qərarı da qurultayda verəcəklərini bəyan ediblər. Partiyaların bir çoxu nəinki namizədlərini müəyyənləşdirməyiblər, hətta seçkidə iştirak

edib-etməyəcəklərini dəqiqləşdirməyiblər.

Partiyalı olmayan, xaricdə yaşayan bir neçə şəxs (Rəsul Quliyev, Hüseyn Abdullayev) isə seçkidə iştirak edəceklərini açıqlayıblar.

Seçkiyə qatılmaq istəyənlərin sırasının artacağı gözlənilir.

Seçki ilə bağlı yekun qərarını hələ ki verməyən KXCP-nin sədr müavini Xəzər Teyyublu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, partiyada prezident seçkiləri və namizəd məsələsi hələ müzakirə olunmayıb: "Müzakirələr olacaq. Seçkidə iştirakla bağlı qərar verməyə partiyanın qurultayının və Ali Məclisinin də səlahiyyəti var. Qərar qəbul ediləndə ictimaiyyətə açıqlanacaq".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə bildirib ki, rəhbərlik etdiyi partiyanın prezident seçkilərində iştirakını və namizədini müəyyənləşdirməyi qurultay həll edir. Nizamnaməyə görə, Ümid Partiyasının qurultayı bu il keçirilməlidir: "Ona görə də biz seçkiyə siyasi partiya kimi hazırlaşırıq. Amma iştirak və namizədlə bağlı qərarı qurultay verəcək. Qurultay nə qərar verəcəksə, ona uyğun hərəkət edəcəyik".

ADP sədri Sərdar Cəlalov isə namizədliyini indidən irəli sürülməsinin tərəfdarı deyil: "Prezidentliyə namizədliyi seçki kampaniyası başlayanda da vermək olar. Çünki o zaman situasiya aydın olacaq və bu situasiyaya uyğun da namizədliyi irəli sürmək və ya sürməmək olar. Ona görə də biz seçkidə namizədliyimizlə bağlı indidən qərar vermək istəmirik. Gözləyəcəyik, görək hadisələr necə inkişaf edir".

S.Cəlalovlu hesab edir ki, müxalifətin vahid namizədlə seçkiyə gətməsi bugünkü vəziyyətdən yanaşıqda mümkün görünmür. Bunun da bir sıra səbəbləri var. Kim ki, vahid namizəd olmaq istəyir, gərək vahid namizəd psixologiyasına malik olsun, hər kəsə eyni yanaşsın, öz partiyası ilə digərlərinin arasında fərq qoymasın".

AMİP-də də hələ ki prezidentliyə namizəd məsələsi müzakirə edilmir. Etibar Məmmədovun seçkidə namizədliyini irəli sürmək niyyətinin olmadığını açıqlaması bu partiyanın seçkilərlə bağlı hansı mövqə tutacağına təsir edəcəyi şübhəlidir.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Kino ölüsü

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

(Burada kino aşıqından söhbət getmir)

Söz verdim kimi, kinomuzun vəziyyəti haqda fikirlərimi yazmaq istəyirəm. Ancaq şablon çıxmasın, bu həm çox asandır, həm də çətindir. Asandır ona görə ki, Azərbaycan kinosunun harasından dartsan cır-cındır töküləcək və tənqidçi üçün bunu toparlayıb yazmaq su içmək kimidir. Çətindir ona görə ki, əslində Azərbaycan kinosu deyə bir zad, ümumiyyətlə, yoxdur. Bilmirəm bu afyozizmin müəllifi kimdir, ancaq yaman deyilibdir: "Üç cür kino vardır. Yaxşı kino, pis kino, bir də Azərbaycan kinosu". Yəni Azərbaycan kinosu elə bir kateqoriyadır ki, bunu heç pis kinonun da şafına qoymaq olmur.

Özü də bu təkçə bizim son illər çəkilən, artıq sayı-hesabı itməkdə olan "irişmə" janrlı filmlərimizə aid deyil. Bəzi yanlış təsəvvürlər, rəylər var ki, guya SSRİ zamanında bizim kino sənəti nəse fontan vurmuş, müstəqillikdə o baza dağılıbdır, bulaq quruyubdur və sairə. Yazıqlar olsun ki, belə deyil. Bizim kino elə o vaxt da bərabad, heç bir siması, gözəlliyi, ekran sifəti olmayan şey idi. Həmişə düşünürdüm: görəsən bizim telekanalizasiyalar niyə eyni filmlərimizi göstərirlər? Bunlar barmaqla sayılacaq kinolardır. Sovet dövründə də, indi də əsasən bunlar efirə verilir. Ad çəkmək istəmirəm, özünü yaxşı tanıyırsınız. Sitatları da dillər əzbəridir. Niyə ki, lap elə bəzilərin burda yazım: "Əhməd haradadır", "Şərikli çörək", "Yol əhvalatı", "Babək", "Dədə Qorqud", "Papaq", "Bəyin oğurlanması" və sairə. Üst-üstə heç 20 film olmaz. Halbuki sovet dövründə bizim kino sənayemiz (o vaxt bu, sözün əsl mənasında sənayenin bir sahəsi idi, Dövlət Plan Komitəsi hər il neçə kino qayınlacağını planlaşdırırdı) sayısız-hesabsız filmlər çəkibdir. Bəs onları niyə göstərmirlər? Öncələr düşünürdüm ki, yaqın müəllif hüququ, rejissorla anlaşma-zad söhbətlərinə görə kanallar milli filmlərimizin arxivinə "girə" bilmir. Ancaq nə yaxşı, həm də bayaqkı söhbət olmasın, nə pis ki, internet dövründəyik. Hazırda Youtube portalında sovet dövründə çəkilən, ümumən köhnə sayılan (bura 1990-2000-ci illər də daxildir) Azərbaycan filmlərinin demək olar hamısını tapmaq mümkündür. Bir neçə Youtube kanalı isə bu filmləri yüksək keyfiyyətdə təqdim edir. Bu qış mən həmin kanallardan birində xeyli köhnə filmimizi izlədim. Adlarını burda sadalaya bilərəm, qarşılarında çəkilmə ilini göstərməklə (işgəncəmi oxucularla bölüşmək istədim, üzrlü sayın): "Cazibə qüvvəsi" (1964), "Bircəciyim" (1986), "Qocalar, qocalar" (1982), "Birisigün gecəyarısı!" (1981), "Babamızın babasının babası" (1981), "Bakıda külləklər əsir" (1974), "Alman klinikasına şəxsi səfər" (1988), "Gümüşü furqon" (1982), "Əlavə iz" (1981), "İşgüzar səfər" (1982), "İmtahan" (1988), "Çətirimiz buludlardır" (1976), "Bizim küçənin oğlanları" (1973), "Əsl dost" (1959), "Güllənmə təxirə salınır" (2003), "Anın quruluşu" (1980), "Qara volqa" (1994), "Qızıl qaz" (1972) və sairə. Sonuncu rejissor Tofiq Tağızadənin hesabına bir az kinoya oxşayıb. Qalanları biabırçılıqdır. Ucuz pafos, biri beş qəpiyə yalan-palan, düşük zarafatlar, rolsuz aktyorlar və aktyorsuz rollar, sanki ölmüş rejissorun "dünyağörüşü", əli əsən operatorlar, JEK işçisi səviyyəsində dekorasiyalar və üçüncü sinif şagirdinin rəssam işi və sairə. Hansını yazasan, hansını deyəsən? Bu adamlar bu filmləri çəkib dövlətə təhvil verəndə heç utanmayıblarmı? Mən bu filmlərə baxanda başa düşdüm ki, həttə biabırçı "Ulduz" kinosu onların yanında toya getməli imiş.

Adamı yandıran odur ki, babat aktyorlar olub, az-maz yaxşı rejissorlar da tapırdı, büdcə də pis-yaxşı verilib, ancaq film yoxdur. Min cür səbəb göstərmək olar. Misa üçün, bürokratik dövlət aparatının, senzuranın başqa sovet respublikalarından (Gürcüstan, Ukrayna, Belarus və s.) daha qəddar, amansız olmasını. Sözləyişi, bu aparat, bu mexanizm indi də qalır: keçən il bir aktyoru müxalifət mitinqinə qatıldığı üçün iştirak elədiyi teleserialdan çıxarıblar. Neçə? Bu özü əsl komediya sjujetidir: aktyor mitinqdən qayıdandan sonra onun obrazını serialda öldürüblər. Yaxud, Ayaz Salayevin abort edilmiş məşhur "Üçbucaq TV" filminin taleyini yada salaq. Ancaq bu səbəbləri göstərmək Azərbaycan kinosunun tərəcəyi-halını dəyişmir.

Ürəyim dolu imiş, burda dayanıram.

Prezidentin son açıqlamasında şifrəli mesaj

2018-ci ilin Azərbaycan üçün bir neçə aspektdən yadda qalan və əhəmiyyətli olacağı gözlənilir. O sırada Dağlıq Qarabağla bağlı yeni gəlişmələrlə yanaşı, Bakının Avropa Birliyi (AB) ilə nəhayət, strateji tərəfdaşlıq haqda ikitərəfli anlaşma sazişini imzalaması da gözlənilir.

Artıq bu yöndə müzakirələrin intensivləşməsi ilə bağlı hər iki tərəfdən açıqlamalar var. Ən əsası, ortada qarşılıqlı siyasi iradənin olduğu faktıdır. Demək, nəticə özünü çox gözlətməyəcək. "Yeni Müsavat" xatırladır ki, danışıqların növbəti raundu bu ilin fevralına nəzərdə tutulub.

"Bolqarıstanın təşkilatda sədrliyi dövründə Avropa Birliyi-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafı üçün yeni imkanlar yaradılacaq, xüsusilə hazırda Avropa Birliyi ilə biz yeni saziş üzərində iş aparırıq və danışıqlar çox uğurla davam etdirilir". Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bu sözləri srağagün Bolqarıstanın baş naziri Boyko Borisovla mətbuata bəyanatlarla çıxışı zamanı söyləyib.

Danışıqların uğurlu gətməsi isə sözsüz ki, Bakı ilə Brüssel arasında anlaşma atmosferinin yaxşı olmasına dəlalət edir. Azərbaycanın sənədlə bağlı əsas şərtlərindən biri isə Dağlıq Qarabağ probleminin ədalətli həlli ilə bağlıdır. Bakı imzalanacaq tərəfdaşlıq sənədində konfliktin birmənalı şəkildə ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsipi çərçivəsində həllini tapması bəndinin yer alması tələb edir. Prezidentin son optimist açıqlamasından belə qənaət hasil olur ki, belə bir müddə sazişdə yer alacaq.

Bu yöndə qənaəti gücləndirən faktlardan biri də ötən il, noyabrın 24-də, İlham Əliyevin də qatıldığı AB-nin Brüssel sammitinin yekun bəyannaməsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi prinsipinə sadıqlıq ifadə edilməsidir. Doğrudur, həmin sammitdə Ermənistanla imzalanmış tərəfdaşlıq sənədində ATƏT-in Minsk Qrupunun yanaşması (üç prinsip) əksini tapıb, lakin yekun bəyannamənin ardınca AB-nin Azərbaycanla ikitərəfli sazişində də Bakının mövqeyinin ifadə olunması Qarabağ məsələsində "tərəzinin gözü" bizim xeyrimizə əymiş olacaq. Üstəlik, Kataloniya presedentindən sonra Avropa strukturları ölkələrin ərazi bütövlüyünə daha həssas yanaşır.

"AB-nin Azərbaycanla anlaşması Avropa siyasətinin tərkib hissəsi kimi "Şərqi tərəfdaşlığı"na növbəti xarici siyasət uğuru qazandıracaq. Azərbaycan

Bakıdan Avropaya mühüm siqnal - hədəfə doğru kritik gəlişmə

Avropa Birliyi ilə danışıqlar intensivləşmə mərhələsinə girir; AB üçün dotasiya yükü olacaq Ermənistandan Azərbaycanın əsas üstünlüyü - təklif tələbi şərtləndirir; alman politoloq: "Bu anlaşma Bakıya imkan verəcək ki..."

canın timsalında AB böyük neft-qaz resursları olan tərəfdaşla əlaqələri gücləndirəcək - hansı tərəfdaş ki, gələcəkdə həmçinin Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edə bilər. Eyni zamanda bu anlaşma Azərbaycana imkan verəcək ki, siyasi transformasiyaya başlasın".

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu sözləri "Vestnik Kavkaza" nəşrinə açıqlamasında Cənub-Şərqi Avropa və Qafqaz Tədqiqat Mərkəzinin rəhbəri, politologiya doktoru Kristian Yohannes Henrik söyləyib. Lakin onun sözlərinə görə, Bakının reaksiyasını bir azca gözləmək lazımdır. "Ancaq mən AB ilə Azərbaycanın yaxınlaşmasının ilk növbədə iqtisadi sferada çox böyük potensialı görürəm. Siyasi sferada isə etiraf edək ki, fikir ayrılıqları qalır", - deyərək alman ekspert qeyd edib.

Söhbət bu məqamda yaqın ki, Azərbaycanda təməl insan haqlarının vəziyyətindən gedir. Yeri gəlmişkən, REAL sədri İlqar Məmmədovla bağlı Bakı ilə Avropa Şurası arasında mübahisəli duruma bu ayın sonuncu on günlüyündə aydınlıq gələcəyi gözlənilir...

Ardınca Avropa Birliyinin 24 noyabr sammitinin yekun bəyannaməsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək verilməsi faktına toxunan poli-

tololoq deyib: "Hər necə olmasa, BMT Təhlükəsizlik Şurasının və Avropa Parlamentinin də erməni işğalçı qüvvələrinin torpaqlardan çıxması haqda çoxsaylı qətnamələri var. Yeni Azərbaycanın ərazi bütövlüyü əvvəllər də müdafiə olunub".

Analitik 2018-ci ildə bütövlükdə Güney Qafqazı gözləyən mümkün təhdidlərdən də söz açır: "Az öncə İranda olan etirazlar, iri dövlətlərin Suriyada gizli savaşı, həmçinin həll olunmamış Dağlıq Qarabağ konfliktini bu yekins olmayan region üçün bant çəlləkləri olaraq qalır. Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın bütöv büdcəsini üstələyir. O zaman Bakı beynəlxalq hüququn təsirini bərpa etmək üçün hərəkətə keçəcəkmi? Söyləmək çətindir. Əgər müharibə variantında Ankara da qardaş ölkənin tərəfində çıxış eləsə, qorxunc bir ssenari ortaya çıxa bilər. Təmas xəttində qarşılıqlı atışmalar mütəmadi şəkildə baş verir və bu insidentlər vəziyyətin kəskin dəyişməsinə də gətirə bilər".

Daha sonra Ermənistanın AB ilə imzaladığı ikitərəfli sazişin əhəmiyyətindən danışan politoloq deyib ki, İrəvanla əlaqələr yalnız Moskvanın icazə verdiyi həddə inkişaf edə bilər.

Bu arada AB-nin Metsamor AES-in bağlanması üçün

200 milyon avro ayracağı haqda xəbər yayılıb. "Nezavisimaya qazeta" bildirir ki, AB beynəlxalq aləmdə Ermənistanın "nüvəsizləşdirilməsi"ni dəstəkləyir. Qəzetin yazdığına görə, Brüssel bunun qarşılığında Ermənistanı ekoloji cəhətdən təmiz enerji istehsalının inkişaf etdirilməsi üçün ABŞ və avropalıların çoxmilyonlu sermayəsini və yardımını təklif edib. Bunun üçün rəsmi İrəvandan ölkədə infrastruktur sahəsində islahat aparılması tələb olunur - hansı ki, saziş mətnində də əksini tapıb.

Göründüyü kimi, əgər Ermənistan AB üçün əlavə yük, ayaqdan asılan "daş", dotasiya obyektini qismindədirsə, Azərbaycan tam əksinə, təşkilat üçün çox əlverişli, həqiqi mənada strateji tərəfdaş anlamındadır. Bu mənada Bakıdan prezident İlham Əliyev səviyyəsində sazişlə bağlı verilən son siqnal Avropanın da marağında görünür.

Başqa sözlə, təklif Bakıdan gəlirsə, yeni Azərbaycan donor qismindədirsə, tələbi də o formalaşdırmağı haqq eləmiş olur. Təklif tələbi şərtləndirirsə, demək, Azərbaycana, onun əsas probleminə münasibət də Azərbaycana verilən dəyərə adekvat olmalıdır.

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

İran prezidenti Həsən Ruhininin Azərbaycana səfərinin tarixi açıqlandı. Diplomantik mənbə "Trend"ə bildirib ki, prezident martın sonuncu həftəsində Azərbaycana gələcək.

Azərbaycan hazırda şimal-cənub nəqliyyat dəhlizinin işə salınması istiqamətində iş aparır. Ötən il əldə olunmuş razılığa əsasən nəqliyyat dəhlizinin İran ərazisinə (Astara ərazisində - K.R.) düşən hissəsinin tikintisini Azərbaycan hökuməti maliyyələşdirəcək. Artıq İran tərəfi də layihənin maliyyələşdirilməsinə razılıq verib. APA-nın Tehran bürosunun məlumatına görə, İran prezidenti Həsən Ruhininin sədrliyi ilə keçirilən Nazirlər Kabinetinin iclasında ölkənin İqtisadiyyat və Maliyyə Nazirliyinə Azərbaycandan 500 milyon dollar dəyəridə kredit almaq üçün icazə verilib.

Məlumat görə, kredit Rəşt-Astara dəmir yolunun tikinti layihəsinin maliyyələşdirilməsi üçün istifadə olunacaq. Kreditin alınması və tikinti layihəsinin icrası üçün 3 il, kreditin geri qaytarılması üçün isə 7 il vaxt nəzərdə tutulub. Xatırladaq ki, bundan öncə İranın yol və şəhərsalma nazirinin müavini Əli Nurzad bildırıb ki, Azərbaycanla aparılmış müzakirələrə əsasən, kredit aşağı faizlə, təqribən 2,5 faizlə İrana verilecək.

Ancaq məlum olduğu kimi, hazırda İran-ABŞ münasibətləri sürətlə pisləşir. Vaşinqton

Avropanın müqavimətinə baxmayaraq Tehranla nüvə anlaşmasından çıxmağa hazırlaşır. ABŞ prezidenti isə bir neçə dəfə açıq şəkildə İrana qarşı çağırışlar edib. İran-ABŞ münasibətlərinin soyuqlaşması fonunda Azərbaycanın İranla yaxınlaşması Vaşinqton-Bakı münasibətlərinə mənfi təsir edə bilər ki, hazırda Bakı və Tehran arasında ciddi bir əməkdaşlıq mövcuddur. Azərbaycan İranla ortaq nəqliyyat layihəsi üzərində çalışır, Tehrana 500 milyon dollarlıq kredit ayırır və sair. Bütün bunlar son zamanlar İran mövzusunda sərt davranan Vaşinqtonun etirazına səbəb ola bilərmi? Məlumdur ki, Bakı ilə Vaşinqton münasibət-

lərində də müəyyən soyuqluq var.

İran üzrə ekspert, tarix elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Səbhan Talıblı deyir ki, ABŞ-İran münasibətlərinin kəskinləşməsinin Azərbaycana təsir edəcəyi inandırıcı deyil, münasibətlər davam edəcək. Bunun bir neçə əsaslı səbəbləri var: "Münasibətlər necə varsa, elə də davam edəcək. İkincisi, Azərbaycanın İranla münasibətləri İran-Amerika münasibətlərinin necə olması əsasında qurulmayıb. Üçüncüsü, Azərbaycan xarici siyasətində İranın özünəməxsus və xüsusi yeri var. Dördüncüsü, İranla Azərbaycan arasında istər dəmir yolu layihələri, istərsə də digər iqtisadi layihələr hər iki ölkənin iqtisadi və milli maraqları baxımından əhəmiyyətlidir.

İrana gəlinə, Azərbaycan dəfələrlə bəyan edib, eləcə də əməldə sübut edib ki, müstəqil xarici siyasət yeridir, onun ABŞ və İsrailə münasibətləri İrana qarşı deyil. Təəssüf ki, biz çox istərdik ki, İran da Ermənistanla münasibətlərində Azərbaycana qarşı səmimi olsun, işğalçı ilə münasibətlərində beynəlxalq hüquq prinsiplərinə əməl etsin".

□ **KƏNAN RÖVŞƏNOĞLU**

İran-ABŞ qarşılıqlı təsir etməyəcək-ekspert

Səbhan Talıblı: "Münasibətlər necə varsa, elə də davam edəcək"

Ermənistanda tətıl başladı-işğalçı ölkənin hakimiyyəti xalqla üz-üzə

İrəvanda gərginlik artdığı bir vaxtda Qarabağla bağlı nazirlərin görüşünün təşkili nəyə xidmət edir?

"Lavrovun bu açıqlamalarına ehtiyatlı yanaşmağın tərəfdarıyam. Çünki təmas xətti boyunca hadisələrin sakitləşdirilməsi, atəşkəs rejiminə əməl edilməsi haqqında Lavrovun fikirləri, bir növ, münaqişənin dondurulması istiqamətində atılmalı olan addımlara bənzəyir".

Bu sözləri politoloq Qabil Hüseyinli Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin mərhələli həllinə dair açıqlamasına münasibət bildirərək deyib. O qeyd edib ki, sanki Lavrov Ermənistanda keçirilməsi nəzərdə tutulan prezident seçkiləri üçün daha əlverişli şəraitin yaradılmasını istəyir: "O, bununla da cəbhədə tam sükunət olmasını arzulayır. Doğrudur, Lavrov açıqlamasında cəbhə boyunca atəşkəs rejiminə əməl edilməsinin sülh proseslərinə keçmək üçün şərait hazırladığını da bildirib. Amma maraqlısı budur ki, bundan əvvəl Ermənistanın xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan da buna bənzər fikir söyləmişdi. O, Ermənistan tərəfinin sülhəratma prosesini yenidən işə salmaq üçün hansısa təkliflər hazırladığını və bu təkliflərin sülhəratma prosesinə təkan verə biləcəyini iddia etmişdi. Lavrovla

Nalbəndyanın sözlərinin üst-üstə düşməsi onu göstərir ki, onların hər ikisi də cəbhədə sakitliyə nail olmaq istəyir və yeni müharibə təhlükəsinin qarşısını almağa çalışır. Amma irəli sürüləcək yeni təkliflər haqqında hələ ki məlumat yoxdur".

Politoloq axar.az-a Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin yanvarın 18-də baş tutması gözlənilən görüşü haqqında da danışıb: "Bu görüş zamanı bir sıra təkliflərin müzakirəsi gözlənilir. Çox inanmaq istərdik ki, Ermənistan bu məsələdə səmimidir. Rusiya da səmimi surətdə sülhəratma prosesini dəstəkləyir. Xarici işlər nazirlərinin görüşündə Ermənistan tərəfinin sülhəratma prosesində dönüş əmələ gətirə biləcək təkliflər irəli sürməsinə arzulayardıq. Ancaq hər dəfə danışıqlar prosesi Ermənistanın təqsiri üzündən mənasız bir toplantıya çevrilir. Lakin bu dəfə artıq Moskvanın da mü-

naqişənin həlli üçün siyasi iradə ortaya qoyduğu hiss olunur. Ermənistan isə çox inamlı şəkildə yeni təkliflərin Azərbaycan tərəfindən çox rəğbətə qarşılanacağını iddia edir".

Qeyd edək ki, Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyan yanvarın 18-də Polşanın Krakov şəhərində ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri Endryü Şofer (ABŞ), Stefan Viskonti (Fransa Respublikası), İqor Popov (Rusiya Federasiyası) və Ermənistan Respublikasının xarici

işlər naziri Edvard Nalbəndyanla görüşəcək. Azərbaycan XİN-dən APA-ya verilən məlumatlara görə, görüşlərdə ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspski də iştirak edəcək.

Bəzi müşahidəçilər hesab edir ki, əslində bu görüş son zamanlar yenidən təmas xəttində vəziyyətin gərginləşməsi ilə bağlıdır. Belə ki, 2018-ci ildə həm Rusiya, həm Azərbaycan, həm də Ermənistanda prezident seçkilərinin keçirilməsini nəzərə alan beynəlxalq qurumlar Qarabağ cəbhəsində

status-kvonun qorunmasına çalışırlar.

Politoloq Arzu Nağıyev "Yeni Müsavat"ə bildirdi ki, bu görüşün keçirilməsi məhz ATƏT-in Minsk Qrupunun təşəbbüsü ilə həyata keçirilir: "Həmsədrlərin təmsil etdiyi dövlətlərin mövqeyinə gəldikdə, istər ABŞ, istərsə Fransa münaqişənin həllində açar fiqur kimi Rusiyanı görürlər. Hətta Rusiyada seçkilər ili olduğu üçün bu məsələnin uzanmasının seçkilərin gedişinə müsbət təsir etməyəcəyini qabartmağa çalışırlar. Baxmayaraq ki, Rusiya siyaşetçiləri hər hansı bir irəliləyişin olacağı haqqında anonslar verirlər, bu həm də inandırıcı görünür. Çünki Ermənistanda seçki ilidir və əsas amil kimi Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən istifadə ediləcək. Bu, demək olar ki, Sərkisyanın separatçılara verdiyi "müstəqillik" sözü ilə bağlıdır. Buna isə Azərbaycan tərəfi gətməyəcək. Çünki bütün beynəlxalq norma və qanunlara əməl etməyə hazır olan Azərbaycan diktdə edən tərəf kimi Ermənistandan atacağı addımları gözləyir. Bu danışıqlar da əvvəlki kimi danışıq naminə olacağına, öl-kə başçılarının görüşü baş tutmaya bilər".

Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrovun ənənəvi mətbuat konfransında Qarabağ məsələsini Azərbaycan və Ermənistanın öz aralarında həll etməli olduğunu deməsi isə "Qarabağın açarı"nın Moskvada olduğu barədə illüziyalara son qoyur. A.Nağıyevin fikrincə, Rusiyanın da verdiyi bəyanatlar məhz bununla bağlıdır ki, öz üzərindən məsuliyyəti atır.

İşğalçı Ermənistan daxilində seçkiqabağı gərginliyin isə Azərbaycan üçün hərbi əməliyyatlara başlamaq üçün şans yarada biləcəyi barədə ehtimallar olsa da, mütəxəssislər bu məsələdə ehtiyatlı olmağı zəruri sayır. Hesab olunur ki, Azərbaycanın hücumu keçməsi Qarabağ klanının mövqelərini gücləndirə və Sərkisyan üçün göyükdüşmə fərsət yarada bilər. Yanvarın 16-da İrəvanda marşrut sürücüləri tətıl elan edərək nəqliyyatın hərəketini iflic ediblər. Yanvarın 19-da isə Ermənistan paytaxtında yürüş keçiriləcək. Parlamentdə xalqı küçəyə çağırılanlar da olub. Hətta işğalçı ölkədə üsyanın yetişdiyini deyirlər. Lakin son anda Rusiyanın necə davranacağı sual doğurur. Hesab etmək olar ki, bu rəfədə Qarabağla bağlı nazirlərin növbəti görüşünün təşkil olunması müharibə alovunun söndürülməsinə xidmət edir. A.Nağıyev bu fikirdədir ki, Ermənistanadakı seçkilərdə Sərkisyanın qalib gəlməsi Rusiyanı qane edir: "Lakin Qərbi qane etmir, eyni zamanda ictimai rəy də Rusiyanın əleyhinədir. Buna görə də Lavrov belə bəyanat verir. Bu isə münaqişənin hərbi yolla həlli məsələsini gündəmə gətirə bilər. Zənnimcə, regionda müharibə ocağının yenidən alovlanması və bunun qorxulu fəsadları tək Rusiya üçün deyil, ümumiyyətlə, digər supergüclər üçün də bir siqnal olmalıdır və Ermənistanla qarşı təzyiqliq mexanizmini hazırlamalı və hətta BMT-nin qətnamələri də daxil olmaqla, həyata keçirmək üçün müvafiq addımlar atmalıdır".

□ **E.PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

20 yanvar qırğınının 28-ci ildönümü yaxınlaşır. Sovet qoşunlarının qanunsuz yeridilməsi nəticəsində Bakıda və Azərbaycanın rayonlarında 146 nəfər öldürülüb, 744 nəfər yaralanıb, 841 nəfər qanunsuz həbs olunub. 200 ev və mənzil, 80 avtomaşın, o cümlədən təcili yardım maşınları, yandırıcı güllələrin törətdiyi yanğın nəticəsində dövlət əmlakı və şəxsi əmlak məhv edilib. Həlak olanların arasında qadınlar, uşaqlar və qocalar, həmçinin təcili yardım işçiləri və milis nəfərləri olub.

Hadisələr zamanı SSRİ Konstitusiyası, Azərbaycan SSR Konstitusiyası kobudcasına pozulub, Azərbaycan Respublikasının suveren hüquqları tapdalanıb. Qabaqcadan düşünlüb hazırlanmış bu təcavüzkarlıq Azərbaycan xalqının demokratiya və milli azadlıq uğrunda mübarizəsini boğmaq, xalqı təhqir edərək ona mənəvi zərbə vurmaq məqsədi daşıyıb. Lakin xalqımızı müstəqillik uğrunda mübarizədən çəkəndirə bilməyib. 20 yanvar qırğınının sonra Azərbaycanda müstəqillik hərəkatı daha böyük miqyas alıb və cəmi bir il sonra Azərbaycan öz müstəqilliyinə nail olub. SSRİ adlı imperiya isə dağılıb.

Azərbaycan xalqı və dövləti 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə əziz tutur, 20 Yanvar hər il dövlət səviyyəsində xüsusi tədbirlərlə qeyd olunur. Bu il də belə olacaq.

Yanvarın 4-də Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sərəncamı ilə "20 Yanvar faciəsinin iyirmi səkkizinci ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı" təsdiq edilib. Həmçinin dünya ictimaiyyətinin diqqətini bu faciəyə yönəltmək məqsədilə Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri və icmaları vasitəsilə müvafiq tədbirlərin keçirilməsi, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də televiziya kanallarında və internet şəbəkələrində 20 Yanvar hadisələri barədə müxtəlif dillərdə materialların hazırlanması və yayılmasının təmin olunması barədə tapşırıqlar verilib.

Tədbirlər planına əsasən, ölkənin bütün tədris müəssisələrində faciəyə həsr edilmiş xüsusi dərslər keçiriləcək, 20 Yanvar hadisələri zamanı şəhid olanların ailələrinə humanitar yardımlar göstəriləcək, Şəhidlər Xiyabanı ərazisində lazımi işlər aparılacaq, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən əsas dini konfessiya və qurumlar tərəfindən faciə qurbanlarının xatirəsinə həsr olunan dini mərasimlər təşkil ediləcək. Artıq sərəncamda nəzərdə tutulan bu və digər tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

Dünya Xarici İşlər Nazirliyində belə tədbirlərdən biri keçirilib. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirib ki, 20 Yanvar faciəsi hələ də layiqli bəy-nəlxalq hüquqi qiymətini almıyır: "Bu, Azərbaycana qarşı aparılan ikili standart siyasətinin tərkib hissəsidir. Faciədən qısa müddət sonra Mixail Qorbaçova Nobel sülh mükafatı verildi. Hansı əməllərinə görə?"

H.Hacıyev qeyd edib ki, Azərbaycan xarici siyasətinin əsas hədəfi 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlandırılması və beynəlxalq ələmdə həqiqi məlumatların yayılmasından ibarətdir: "20 Yanvar faciəsi 1988-ildə Ermənistanla başlayan etnik təmizləmə siyasətinin, Xocalı faciəsinin və Azərbaycan torpaqlarının işğalının tərkib hissəsidir. Sovet ordusu qırğını törədikdən Əfqanıstanda iştirak etmiş heyətdən və ermənilərdən istifadə edib.

Azərbaycan XİN-dən ilginç "20 Yanvar" açıqlaması

"Bakı qırğını zamanı Əfqanıstanda iştirak etmiş heyətdən və ermənilərdən istifadə edilib"; iqtidar və müxalifət qanlı hadisələrin ildönümünə hazırlaşır

Onlar hücumu Əfqanıstan əməliyyatı kontekstində rəng verməyə çalışırdılar".

Dövlət qurumları ilə yanaşı, ölkədəki siyasi partiyalar da 20 yanvar qırğınının 28-ci ildönümünü qeyd edəcəklər.

Müsavat Partiyasının verilən məlumata görə, partiya rəhbərliyi və üzvləri 20 yanvar günü Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edəcəklər. AXCP isə Milli Şura ilə birlikdə anım tədbirinə qatılacaq.

ADP və VIP-in isə Şəhidlər Xiyabanını birlikdə ziyarət edəcəkləri bildirilir.

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirdi ki, 20 Yanvar Azərbaycanın müasir tarixinin qəhrəmanlıq səhifələrindən biridir. Azadlıq naminə böyük bir xalqın tanklarını, topların qarşısına əliyalın halda çıxdığı və qələbə qazandığı gündür. "Təbii ki, hər bir qəhrəmanlıq tarixinin də qəhrəman şəhidləri olur. AĞ

Partiya da xalq olaraq həmin gün bu qəhrəman şəhidlərimizi ziyarət edərək bu tarixin unudulmamasına və gələcəyimizə işıq tutmasına çalışır. Biz hər il olduğu kimi bu il də şəhidlərimizin məzarlarını ziyarət edəcək və ruhlarına dualar oxuyacağıq. Könül istər ki, belə ümummilli anım günlərində müxalifət eyni cəbhədən çıxış edərək birgə ziyarət etsin. Hətta iqtidar belə əlamətdar günləri fürsət hesab edərək milli barışıqna nail olmağa çalışmalıdır. Yeni belə günlərdə istər xalq, istərsə də siyasətçilər bütün dünyaya Azərbaycanın bütövlüyü və möhkəmliyi barədə məsajlar verməyi bacarmalıdır. Ancaq hələlik heç bir müxalif partiyadan birgə ziyarət barədə təklif gəlməyib. Belə təkliflər olarsa biz birgə ziyarətin tərəfdarıyıq".

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu bildirdi ki, 20 yanvar günü saat 12-də keçmiş partiya üzvləri şəhidləri ziyarət edəcəklər.

AMİP katibi Elşən Mustafayev dedi ki, AMİP 20 Yanvar şəhidlərinin ziyarətinə partiya üzvləri ilə qatılacaq: "Mən istəməzdim ki, buna ayrılıqda getmək adı verilsin. Həmin gün imkanı olan bütün vətəndaşlarımız xiyabanı ziyarət edir. Siyasi partiyalar da demək olar ki, həmişə eyni məkanda toplaşır, təxminən eyni vaxtda da hərəkət edirlər. Kənardan onların ayrılıqda yox birlikdə hərəkətdə olmaqları görünür. Əsas odur ki, şəhidlər yaddan çıxmır. Siyasi mənsubiyyətdən, kimin hansı şəkildə, necə getməsindən asılı olmayaraq hamı xiyabanı ziyarət etmək istəyir".

Ümid Partiyasının sədri Təmmillə Qulami isə bildirdi ki, 20 Yanvar hadisələrinin ildönümünü birlikdə qeyd etməklə bağlı təkliflər hələ müzakirə olunmayıb. Ümid Partiyası Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edəcək, qərargahda 20 Yanvar tarixinə həsr olunmuş dəyirmi masa keçiriləcək.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Azərbaycanda check-up müayinəsi... qiymətlər bu yazıda

19-407 manat arası dəyişən tariflər və sağlam ikən müraciət etməli olduğumuz tibbi xidmət barədə bilmədiklərimiz

Check-up hər hansı sağlamlıq problemi olmadan, sağlamlığı qorumaq, ola biləcək xəstəlik risklərinin erkən dövrdə təsbiti və müalicəsi üçün tətbiq olunan, hər kəsin ildə bir dəfə nizamlı olaraq etdirməsi lazım olan səhiyyə araşdırmasıdır. Məlumatla görə, check-upa gəlmədən öncə xəstələr daha əvvəldən edilmiş test nəticələrini özləri ilə gətirməli, ac gəlməli, gecə saat 12.00-dan sonra yeməməli, yalnız su içməlidir. Qadınlar üçün check-up günü menstruasiya dövründə edilə bilməz. Bundan başqa, qabaqcadan kəsilməsi lazım olan dərmanları həkimlə məsləhətləşmək lazımdır.

Bəs insan hər istəyəndə və ya pulu olanda gedib check-up oluna bilərmi? Mütəxəssislər deyir ki, insanlar vəziyyətlərinə görə tənzimlənmiş check-up müayinəsinə getməlidir. Ümumilikdə isə hər bir insan 45 yaşından sonra müntəzəm olaraq check-up üçün həkimə getməlidir. Qadınlar isə ildə iki dəfə müayinədən keçməlidir. Buna səbəb qadınlarda uşaqlıq boynu xərçənginin öncədən aşkara çıxması üçün altı aydan bir və ya ən az ildə bir dəfə retrospektiv analiz verilməsinin vacibliyidir. Heç bir problemi, şikayəti olmayan xəstələr belə ginekoloqun müayinəsindən keçirlər.

Check-Up cinsindən və yaşından asılı olmayaraq hər kəs üçün vacibdir. Diabet, xolesterol yüksəkliyi, ürək-damar xəstəlikləri, süd vəzi, uşaqlıq və uşaqlıq boynu, yoğun bağırsağ, sidik kisəsi və prostat vəzi kimi bəzi or-

qanların xərçənginin, həmçinin osteoporoz kimi xəstəliklərin rast gəlmə tezliyinin artması sağlamlıq müayinələrinin müntəzəm aparılmasını vacib edir. Xüsusilə də genetik risk daşıyan şəxslərin ən azı ildə bir dəfə check-up müayinədən keçmələri ilə qeyd edilən xəstəliklərin qarşısını almaq mümkündür. Hər hansı sağlamlıq problemi olmayan insanlar ildə bir dəfə ümumi müayinədən keçməlidirlər. Yaş, çəki, irsi faktor, əvvəllər keçirilmiş xəstəlik anamnezi və həyat tərzi kimi bir çox nüanslar nəzərə alınaraq hər bir şəxs üçün fərdi check-up paketi də hazırlana bilər.

Ailəsində piylənmə, diabet və yüksək təzyiq kimi xroniki xəstəliyi olanlar, ginekoloji orqanlar, süd vəzi və prostat vəzi xərçəngi kimi xəstəliklər üçün risk qrupuna daxil olanlar, digər xroniki və irsi xəstəliklər üçün risk qrupuna daxil olanlar, gər-

gin şəraitdə və ağır stress altında işləyənlər, menopauza dövrünü daha sağlam keçirmək istəyənlər qadınlar check-updan mütləq keçməlidirlər.

Fərdi sağlamlıq analizi proqramı tərtib edilərkən ilk hədəf şəxslərin xəstəliklərdən qorunmasını təmin etməkdir.

Genetik quruluşunu, qidalanma və idman vərdişlərini, sosial həyatını, təhsil və iqtisadi vəziyyətini, yaşadığı ətraf mühit amillərini nəzərə alaraq hər bir şəxsi dünyada "tək" hesab etmək olar. Bu baxımdan check-up adlandırılan sağlamlıq analizləri yalnız sizə aid olduqda daha faydalı olur.

"Yeni Müsavat" ayrı-ayrı klinikalarda check-up tarifləri ilə maraqlanıb. Əməkdaşımız pasient kimi müraciət etdiyi klinikalarda hər növ check-up-in qiymətini öyrənməyə çalışıb və ortaya ilginç mənzərələr çıxıb.

Başlayaq "Grand Hospital"dan. Burada proktoloji check-up - 59 manatdır. 15 yanvardan 30 yanvaradək davam edəcək aksiyada check-up paketinə proktoloqun müayinəsi, qanın ümumi analizi, rektoskopiya, qanda şəkər daxildir.

Terapevtik check-up isə 98 manatdır. Bura müayinə, EKQ, hemoqram, döş qəfəsinin

rentgeni, qanda laxtalanma müddəti, kreatinin, amilaza alfa, qlükoza, xolesterolün miqdarı, ALT, AST, sidinin ümumi analizi, Hepatit B, C, qarın boşluğunun USM müayinəsi daxildir.

Dietoloji check-up - 60 AZN

Heporoloji check-up - 59 AZN

Hematoloji check-up - 60 AZN

Saç üçün check-up - 39 AZN

"Sağlam Ailə" klinikasında isə terapevtik check-up 49 manatdır. Bura da həkim konsultasiyası, qan, sidik analizi, ürəyin və qaraciyərin USM-i, döş qəfəsinin rentgeni, daxili orqanların müayinəsi daxildir. Diabetik check-up da 49 manatdır.

"Vital Klinika"da yanvar ayının sonuna qədər kampaniya var. Kampaniyaya əsasən, check-up 20 manatdır. Bura isə həkim terapevtin müayinəsi ilə yanaşı, qaraciyər, öd kisəsi, böyrəklərin EKQ-si, hemoqram, döş qəfəsinin rentgeni, qanda laxtalanma müddəti, kreatinin, amilaza alfa, qlükoza, xolesterolün miqdarı, ALT, AST, sidinin ümumi analizi, Hepatit B, C, qarın boşluğunun USM müayinəsi daxildir.

Mərkəzi Klinik Xəstəxanada sonsuzluq check-up-ı 39, kardioloji 59, pediatrik 49, diabetik check-up isə 100 manatdır.

"Ankara" klinikasında da hazırda ancaq terapevtik check-up müayinəsi mövcuddur və qiyməti 55 manatdır. Bura da həkim terapevtin müayinəsi ilə yanaşı, qaraciyər, öd kisəsi, böyrəklərin EKQ, qanda laxtalanma müddəti, qarın boşluğunun USM müayinəsi, qlükoza, xolesterolün miqdarı, sidinin ümumi analizi, Hepatit B, C, qarın boşluğunun USM müayinəsi daxildir.

"Funda klinika"nda da check-up qiyməti 50 manat məbləğindədir. Bura da terapevtik check-upda öz əksini tapan müayinə və analizlər daxildir.

"HN Güvən Klinika"nda isə pediatrik check-up paketi 80 manatdır. Amma klinikada diabetik check-up 46, kardioloji 72 manatdır. 36 növbə analizi və müayinənin yer aldığı tam check-up isə 407 manatdır.

Zaman-zaman paytaxtda check-up kampaniyaları da keçirilir. Məsələn, Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində olan ASAN xidmət mərkəzlərində hər il check-up müayinələr keçirilir. 6 dəqiqəyə 27 (aclıq) və 23 (toxluq) meyarı üzrə müayinədən keçən hər bir vətəndaşın sağlamlıq nəticələrini anında SMS şəklində onun telefonuna göndərilir. Müayinənin ümumi qiymət 19 manat müəyyən olunub.

Gördüyünüz kimi, qiymətlər aşağı-yuxarı bir-birinə yaxındır. Amma sorğu zamanı tamamilə bütün orqanların müayinəsinə özündə əks etdirən check-up formasına rast gələ bilmədik.
□ Sevinç TELMANQIZI

Rusiya xarici işlər Sergey Lavrov Moskvada ötən ilin yekunlarına dair mətbuat konfransı keçirib. Rusiya XİN başçısı həmişəki kimi, regionda hələ də həllini gözləyən münaqişələrdən, o sırada Dağlıq Qarabağ ixtilafından da danışıb. Konfliktin mərhələli həll olunmasının vacibliyini qeyd edib - hansı həll formulunu ki, məhz Bakı illərdir təklif edir. Hərgah, bir müddət öncə Sergey Lavrov erməni tərəfinin müdafiə elədiyi paket hələdən danışırdı.

Yeri gəlmişkən, rəsmi Bakı Lavrovun son yanaşmasını alqışlayıb. Bu barədə Azərbaycan XİN-in mətbuat xidmətinin yaydığı açıqlamada deyilir.

Lakin Lavrov onu da deyib ki, Dağlıq Qarabağ ixtilafını münaqişə tərəfləri yalnız özləri həll edə bilərlər. Yəni problem Azərbaycan və Ermənistanındır, başqasının yox. Bununla da o, Moskva faktiki şəkildə yaxasını kənara çəkməyə çalışdığını gizlətməyib.

Lavrov ardınca deyib: "Rusiya tərəfinin bu məsələnin həlli ilə bağlı konkret planları ola bilməz. Rusiya, ABŞ və Fransa ilə birlikdə belə bir həllin əldə olunması üçün şəraitin yaradılması istiqamətində əlindən gələni edir. Biz son illərdə intensiv səylər göstərmişik ki, tərəflərin bütün mövqelərini ümumiləşdirək, üst-üstə düşən yanaşmaları ortaya çıxaraq və onları ortaq məxrəcə gətirək. Həmçinin onlara ortaq fikrə gələ bilmədikləri məsələlərdə kompromis variantlarını deyək. Bu iş ötən il ərzində də intensiv və müəmmadi şəkildə aparılıb. Həmsədrlər ümumi mövqeyə malikdir. Tərəflər həmsədrlərin nə düşündüyünü bilir. Lakin qərar tərəflər verməlidir".

Təbii ki, Lavrov bu yerdə yenə bləf edib. Birinci ona görə ki, münaqişənin həlli heç də yüzdə yüz münaqişə tərəflərindən asılı deyil. Ona görə ki, iki tərəfdən biri - işğalçı Ermənistan bütünlüklə Rusiyadan asılıdır və Qarabağ məsələsində müstəqil söz sahibi deyil. Sə-

bəblər barədə dəfələrlə yazmışıq.

İkincisi, Rusiya baş diplomatının söylədiyi kimi, "Həmsədrlər ümumi mövqeyə malikdir, tərəflər həmsədrlərin nə düşündüyünü bilir" sözləri də həll üçün əsas ola bilməz. Çünki rəsmi Bakı vasitəçilərin vaxtını təkrarladığı "üç həll prinsipi"ne (onların arasında öz müqəddəratını təyin etmə hüququ da var) onların düşüdükləri şəkildə razılıq verməyib, yəni bu, hər hansı məcburi sənəd gücündə deyil. Üstəlik, həmsədrlər də Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa söykənən prinsipial mövqeyini yaxşı bilir. Prezident İlham Əliyevin dilindən səslənən bu mövqe ondan ibarətdir ki, Dağlıq Qarabağa Azərbaycan tərkibində yalnız geniş muxtariyyət verilə bilər, Azərbaycan öz ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verməyəcək, bunu gözləyənlər boşuna gözləyir.

Maraqlıdır ki, bundan az öncə başqa bir Sergey, Kremle yaxın rusiyalı politoloq Sergey Markov bildirmişdi ki, 2018-ci ildə Rusiya Qarabağ haqqında olmayacaq, çünki başı Qərbdən gələn hücumları dəfələməyə qarışacaq. Bu mənada iki Sergeyin fikirləri xeyli dərəcədə bir-birini tamamlayır. Yəni bu il də Moskva problemin həllinə real töhfə verməyə hazırlaşmır - əlində güclü nçaqlar ola-ola.

Belədirsə, o zaman təzə ildə münaqişə zonasında müharibə riski də böyük olacaq. Nədən ki, Rusiyanın sülh prosesi-

İki Sergeyin bir Qarabağ

həqiqəti - Bakının çıxış yolu

Sergey Markov və Sergey Lavrovun münaqişənin həllinə dair son açıqlamalarında incə çatdırış; Azərbaycanın nəticəsiz görüşlərə qatılıb-qatılmaması bu il ən aktual suallardan biri olacaq; **politoloq:** "Sərkisyanə hakimiyyəti saxlamaq çətin olacaq..."

Sergey Markov

Sergey Lavrov

nə verəcəyi töhfəni heç bir vasitəçi dövlət vermək iqtidarında deyil. Gecikən sülhün alternativini isə, əlbəttə ki, hərbi əməliyyatdır, müharibədir. Real sülh prosesi olmayacağına, onda Moskva yeni aprel toqquşmalarını necə önləmək barədə düşünməli olacaq...

Bununla belə, yaqın ki, daxil olduğumuz il də hərbi qarşıdurma risklərini sənətmək, danışıqlar görüntüsü yaratmaq üçün hansısa növbəti addımlar atılacaq, görüşlər təşkil ediləcək. Söz düşmüşkən, sabah Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədrlərindən biri olan Fransaya iki günlük işgüzar səfərə gedəcək. Rəsmi məlumatla görə, o, fransalı həmkarı ilə görüşəcək.

Yəqin ki, Qarabağ məsələsi də diqqət mərkəzinə gələcək - hansı məsələdə ki, rəsmi Paris gizli erməni təəssübkeşliyini vaxtaşırı büruzə verir. Xatırladaq ki, ilin əvvəlində Ermənistanın xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan yanvarın ikinci yarısında azərbaycanlı həmkarı ilə görüşəcəyi, hətta görüşünün yerinin belli olduğunu demişdi.

Yazı hazırlanarkən məlum oldu ki, Elmar Məmmədov ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri və Nalbəndyanla yanvarın 18-də Polşanın Krakov şəhərində görüşəcək. XİN-dən verilən məlumata görə, həmin gün o, həmsədrlər - Endrü Şofer (ABŞ), Stefan Visconti (Fransa Respublikası), İqor Popov (Rusiya Federasiyası) və Nalbəndyanla bir araya gələcək. Görüşlərdə ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspişik də iştirak edəcək.

Azərbaycanın Qarabağ mövzusunda diplomatik səylərini bu il də davam etdirəcəyi şübhə doğurmur. Çünki Bakı hələ ki sülh imkanlarının tükənmədiyinə inanır. Əfsus ki, bu inam Rusiya və işğalçı Ermənistanın sayəsində ildən-ilə azalmaqdadır. O üzəndə Azərbaycan üçün nəticəsiz görüşlərə qatılıb-qatılmamaq bu il yəqin ki, ən aktual suallardan biri olacaq.

Bu arada işğalçı Ermənistan qərbdən gələn seçkilər və bahalaşma dalğası ilə bağlı vəziyyət gərginləşməkdədir. Bəs bu proseslərin hansı sonu-

cu ola bilər və Qarabağ məsələsinə təsiri mümkündürmü? Sərkisyan öz hakimiyyətini uzada biləcəkmik?

Politoloq Qabil Hüseynliyə görə, Ermənistanın siyasi hakimiyyətin yenilənməsi, Sərkisyan və onun "Qarabağ klani"nin yerinə başqa bir qrupun gəlməsi kifayət qədər real görünür (axar.az). Politoloq bildirib ki, Ermənistanın qiymətlərin sürətlə artması əhalinin maddi rifahına ciddi şəkildə təsir göstərir.

"Artıq müxtəlif bölgələrdə xalqın həyəcanı artıb. Buna əsaslanaraq bəzi politoloqlar xalqın birdən-birə ayağa qalxacağı və qiyam edə biləcəyi ilə bağlı ehtimalları gündəmə gətirirlər. Əlbəttə, bu, müəyyən qədər həqiqətə uyğundur. Çünki bu ölkədə siyasi qütbləşmə davam edir. Bunu yaradan isə Sərkisyan və onun komandasıdır. Sərkisyan iki dəfə hakimiyyətə gəlməsinə baxmayaraq, ölkə konstitusiyasını dəyişdikdən sonra yenidən baş nazir olaraq hakimiyyətdə qalmaq istəyir. Amma əksər müşahidəçilər Sərkisyanın Ermənistanı keçiriləcək seçkilərdən sonra bir

gün də olsa, hakimiyyətdə qala bilməyəcəyini deyir", - deyə o qeyd edib.

Politoloqa görə, indiki baş nazir Karapetyan və Sərkisyan arasında mübarizə gün keçdikcə güclənir: "Bütün bunlar onların təmsil etdiyi siyasi qruplara və siyasətçilərə də ciddi suərətdə təsir göstərir. Ölkədə qütbləşmə, müxtəlif siyasi əlamətlər üzrə bölünmə müşahidə olunur. Belə bir vəziyyətdə ölkənin ciddi ictimai-siyasi böhran yaşadığını qeyd etmək mümkündür. Bu ictimai-siyasi böhran qiyama, qarşıdurmalara, bütünlükdə Sərkisyan hakimiyyətinə qarşı ciddi çıxışlara gətirib çıxara bilər. Ermənistan bu gün iqtisadi vəziyyət ağırdır, siyasi vəziyyət də ağırlaşmaqda davam edir. Bu ağırlaşma mart ayına qədər sosial etirazlarla, partlayışlarla müşayiət olunacaq".

Şübhə yox ki, Azərbaycan bu prosesləri diqqətdə izləyəcək. Hərçənd, işğalçı ölkədəki vəziyyətin əsas dirijoru yenə böyük ölçüdə Rusiya olaraq qalacaq. Demək, biz Kremlin İrəvanla bağlı siyasətini də diqqətdə saxlamalıyıq. Ən əvvəl də Qarabağa görə...

Təmas xəttində monitoring insidentsiz başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, yanvarın 16-da Ağdam rayonu Sarcalı kəndinin yaxınlığında yerləşən Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumatla verən məlumatla görə, monitoringi Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçisi Gennadi Petrika keçirib. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində monitoringi şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Mixail Olaru və Martin Şuster keçiriblər.

Dəyəri çox sürətlə və kəskin dəyişən bitkoinə edilən yatırımların etibarlı olmaması ilə bağlı ayrı-ayrı ekspertlərlə yanaşı, beynəlxalq agentliklər də xəbərdarlıq edir. Son olaraq "Bloomberg" agentliyi "bitkoin" dəki pulunuzu itirməyə hazırlıqlı olun" deyərək xəbərdarlıq edib.

Belə ki, Avropa İttifaqının Avropa Qiymətli Kağızlar və Bazarlar Palatasının (ESMA) sədri Steven Maijoor, virtual pul bitkoinə dair fikirlərini bildirib.

"Bloomberg" televiziyasının xəbərinə görə, Steven Maijoor bitkoinin volatilliyinin həddindən artıq yüksək olduğunu əsas götürərək onun bir pul kimi istifadəsinin mümkün olmayacağını deyib: "İnvestorlar bitkoindəki bütün pulunu itirməyə hazırlıqlı olmalıdırlar. Həddindən artıq volatildir və bu vəziyyət, bitkoinin pul kimi istifadəsini əngəlləyir. Eyni zamanda genişmiqyaslı qəbul olunmur".

Kriptovalyuta bazarı ilə bağlı son məlumatlarda da əks olunub ki, bir çox koinlər də, o cümlədən bitkoin ucuzlaşmaqda davam edir. Bu günlərdə kriptovalyuta bazarında gəriləmə müşahidə edilir. Hazırda dövriyyədə olan 100 əsas kriptovalyutanın 95-nin qiyməti ucuzlaşıb. Digər 5 kriptovalyutanın isə dəyəri cuzi artıb.

Əsas kriptovalyutalar sayılan "Bitcoin", "Ripple", "Ethereum", "Bitcoin Cash" ucuzlaşıb. Yanvarın 16-da bir gün öncə ilə müqayisədə "Bitcoin" 4,02% geriləyərək 13,2 min dollara düşüb. "Ethereum" 7,93% ucuzlaşaraq 1241 dollara, "Ripple" isə 14,19% azalaraq 1,61 dollara çatıb.

Bitkoini olanlara bəd xəbər- 1000 dollara düşə bilər

Ekspert: "Çirkli pulların yuyulması, digər qeyri-qanuni əməllərlə bağlı cəlbəciliyi aşağı düşdükcə, bitkoinə olan marağ da azalacaq"

Bəs görəsən, azərbaycanlı ekspertlər bitkoini yatırım üçün nə dərəcədə etibarlı hesab edirlər?

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. O bildirib ki, burada iki məsələni bir-birindən fərqləndirmək lazımdır: "Birincisi, kriptovalyutaların hazırlanmasında istifadə olunan texnologiyalar

dır, ikincisi isə kriptovalyutaların özləridir. Kriptovalyutaların hazırlanmasında istifadə olunan "blockchain" (blokçeyn) texnologiyaları çox mükəmməl texnologiyadır. Gələcəkdə həyatın və iqtisadiyyatın bir çox sahələrində istifadə olunacaq. Artıq Skandinaviya ölkələrində bununla bağlı qərar verilib ki, bitkoin texnologiyalarından seçkilərin keçirilməsində istifadə

edilsin. Bu texnologiyaya müdaxilə mümkün deyil və bir-birini təsdiqləyən məlumatlar üzərində qurulan texnologiyadır. Ona görə də seçkilərdən tutmuş əhalinin siyahıya alınmasına qədər, şirkətlərin idarə olunması, şəffaflığın və korporativ idarəetmənin təkmilləşdirilməsinə qədər bir çox sahələrdə bu texnologiyadan istifadə olunacaq".

Kriptovalyutalara gəlincə, ekspert bildirdi ki, onlarla bağlı da ciddi suallar var: "Kriptovalyutaların geniş populyarlıq qazanmasının əsas səbəbi media üzərindən gələn təbliğat və mediada hər gün müzakirə olunmasıdır. Qiymətlərin birdən-birə artması da bütün dünyada risk iştahını artırdı. Çox maraqlı bir detal var ki, 2017-ci ildə dünya mediasında ən istifadə olunan 10 sözdən biri bitkoin oldu. Belə populyarlıq qazanması, ciddi müzakirə obyektinə olmasına, birdən-birə bahalaşması dünya üzrə investorlardan tutmuş sadə vətəndaşlara qədər hər kəsdə bu valyuta növünə marağ yaratdı və qiymətinin kəskin artmasına səbəb oldu. Bitkoin həttə 20 min dollara qədər qalxmışdı, bu gün 12 min dollara qədər enib. Təqribən maksimal həddən 8 min dollar ucuzlaşıb. Burada əsas suallar ondan ibarətdir ki, bitkoinin nə mərkəzi idarəetmə forması var, nə də nəzarət mexanizmi var. Müxtəlif dünya ölkələrinin liderləri, yüksək vəzifəli məmurları da bu haqda narahat

lıqlarını dilə gətirirlər. Bir neçə gün öncə Amerikanın maliyyə naziri də danışdı ki, bitkoin-dən çirkli pulların yuyulmasında, silah alverində, terrorizmin maliyyələşməsində, narkotik trafikində istifadə olunması genişlənib. Bu da həmin kriptovalyutalara nəzarət mexanizminin yaradılmasını vacib elədi".

N.Cəfəri vurğuladı ki, artıq bir çox ölkələrdə bununla bağlı qərarlar da verildi: "Ən çox ticarət edilən ölkələr Çin və Cənubi Koreya idi ki, hər iki ölkənin rəhbərliyi kriptovalyutalara ciddi nəzarət olunması ilə bağlı qərarlar verdilər. Həttə Çin bəzi birləşmələrini kriptovalyutaların, o cümlədən bitkoinin alqı-satqısı üçün ümumiyyətlə qapatdı. Bu onu deməyə əsas verir ki, dünya ölkələri bu istiqamətdə ciddi addımlar atmaqda davam edəcəklərsə, nəzarət mexanizminin yaranmasından sonra çirkli pulların yuyulması, digər qeyri-qanuni əməllərlə bağlı cəlbəciliyi aşağı düşəcəksə, təbii ki, bitkoinə olan marağ da azalacaq. Yaxın həftələrdə bitkoinin 10 min dollardan da aşağı düşməsinə görə biləcəyik. Bəzi ekspertlər bitkoinin sürətlə ucuzlaşacağını, hətta 1000 dollardan da aşağı düşəcəyini proqnozlaşdırırlar. Ola bilər ki, qısa zamanda bu baş verməsin. Gələcəkdə dünya ölkələrinin atdığı addımlar kəskinləşdikcə, belə bir ehtimal yüksələcək".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Supernazirliyin yaradılması nəqliyyat və rabitə sektorlarına nə vəd edir? - iki iqtisadçı rəyi

Vahid Əhmədov: "Nəqliyyat sahəsində siyasəti aparan bir neçə yox, bir orqan olmalıdır"
Fikrət Yusifov: "Tranzit yükdaşıma sahəsində tariflərin müəyyən edilməsindəki boşluqlar aradan qaldırılacaq"

Prezident İlham Əliyev nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi üzrə bir sıra tədbirlərin görülməsi barədə fərman imzalayıb. Fərmana əsasən nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsindəki bütün qurumların birliyi, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi (NRYTN) haqqında Əsasnamə təsdiq edilib. Dövlət Dəniz Administrasiyası əsasında NRYTN yanında Dövlət Dəniz Agentliyi yaradılması, bundan başqa, Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyası əsasında da NRYTN yanında Dövlət Mülki Aviasiya Agentliyi yaradılması barədə tapşırıq verilib. Fərmanda həmçinin nazirliyin və onun tərkibindəki digər agentliklərin işçilərinin say həddi konkret şəkildə göstərilib.

Bəs görəsən, nəqliyyat sahəsindəki iki agentliyin də sözügedən nazirliyə birləşdirilməsi və supernazirliyin yaradılması

müvafiq sahələrdə hansı müsbət irəliləyişə səbəb olacaq? Ekspertlər bu struktur islahatlarını necə dəyərləndirirlər?

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında bildirdi ki, bu fərmanla nəqliyyat sahəsindəki bütün qurumlar bir nazirliyin tabeliyinə verilməmiş oldu: "Fərmanla əslində heç bir yeni qurum yaradılmadı. Dövlət Dəniz Administrasiyası və Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyası əvvəl də vardı və sərbəst fəaliyyət göstərirdi. İndi onların əsasında agentliklər yaradıldı və Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnolo-

giyalar Nazirliyinin tabeliyinə verildi. Ümumiyyətlə, nəqliyyat və rabitə sahəsində strateji hədəflərə çatmaq üçün bütün bu sahələri bir qurumun əlində cəmləşdirdilər. Bu, normal bir prosesdir. Daha əvvəl Nəqliyyat Nazirliyi Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə verilməmişdi, ancaq bu iki struktur ayrıca saxlanılırdı. İndi isə agentlik kimi sözügedən qurumun tabeliyində olacaqlar və siyasəti nazirlik müəyyənləşdirəcək. Müsbət məqam odur ki, nəqliyyat sahəsində siyasəti aparan bir

neçə yox, bir orqan olmalıdır. Dəniz və aviasiya sahələri də çox mühüm sahələr olduğu üçün bir əldə cəmləşdirdilər. Məsələn, Energetika Nazirliyi yaradıldı. Birbaşa olaraq bu sahədəki heç bir quruma nəzarət etməsə də, strategiyaları bu duruma müəyyən edir, OPEK-lə danışıqlarda iştirak edir, Azərbaycanın həyata keçirdiyi iri layihələrə rəy verir və sair. Yəni, əsas strateji xətti bir qurum aparır".

Sabiq nazir, iqtisadçı alim Fikrət Yusifov da "Yeni Müsavat"ə bildirdi ki, struktur islahatlarının aparılmasında əsas məqsəd bu sahənin idarəçiliyində mövcud olan əngəllərin aradan qaldırılmasından ibarətdir: "Bu islahatlar bir qayda olaraq idarəçilikdə çevikliyin artırılmasını təmin etməyi hədəfləyir. İqtisadçılar arasında belə islahatların əsasən dövlət büdcəsinin vəsaitlərinə qənaət etmək məqsədilə aparıldığını düşünənlər də az deyil. Ancaq vəsaitlərə qənaət bu cür islahatların ali məqsədi ola bilməz. Bu qəbildən islahatların aparılmasında əsas məqsəd, bir qayda olaraq, yeni təşkil olunmuş strukturun köməyi ilə sahənin işini günün tələbləri səviyyəsində yenidən qurmaqdan ibarət olur. Ölkə prezidenti tərəfindən son iki ildən artıq vaxt ərzində bu istiqamətdə bir çox qərarlar qəbul edilib. Bu sırada 21 oktyabr 2015-ci ildə qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının

Tranzit Yükdaşıma üzrə Koordinasiya Şurasının yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı"nın yada salmaq istəyirəm. O vaxt bu fərmanın qəbulu hansı zərurətdən irəli gəlirdi? Öz ərazisində tranzit yüklərin daşınması sahəsində çox ciddi layihələrin reallaşdırılmasına start vermiş hökumət bu sahədəki məsələləri - ilk növbədə isə tranzit yükdaşıma sahəsində tariflərin müəyyən edilməsindəki boşluqları aradan qaldırmaq idi. Bu tarifləri müəyyənləşdirərkən ilk növbədə sahə maraqlarından çıxış edən tranzit yükləri daşıyan nəqliyyat təşkilatlarını apardığı tarif siyasəti son nəticədə yüklərin Azərbaycan üzərindən deyil, alternativ marşrutlarla daşınmasına yol açdı. Yükdaşıma tariflərini vahid pəncərə prinsipi ilə müəyyən edən yeni strukturun tarif siyasəti isə bu sahədə ciddi dönüş yaratdı. İndi bu tariflər ayrı-ayrı yükdaşıma sahə maraqlarını deyil, bütövlükdə dövlətin maraqlarını ortaya qoyur. Bu hesabla da hər il Azərbaycan üzərindən daşınan tranzit yüklərin həcmi sürətlə artır".

Fikrət Yusifovun sözlərinə görə, prezidentin sözügedən fərmanı Azərbaycan üçün hazırda çox mühüm əhəmiyyət kəsb edən nəqliyyat sahəsində idarəetmənin təkmilləşməsinə səbəb olacaq.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA, "Yeni Müsavat"**

Ərəb investorlar Bakıda daşınmaz əmlak obyektləri almağa başlayıb. Onlar başlıca olaraq yeni binalar və hotellərə maraq göstərir, hətta paytaxtda hotellərin tikinti şəraiti ilə maraqlanırlar. Bu haqda "abc.az" saytı məlumat yayıb. Məlumatda bildirilir ki, təkliflər əsasən Qətər və İraq vətəndaşlarından daxil olur. Həmçinin bildirilir ki, son vaxtlar adıçəkilən ölkələrdən olan turistlərin sayı əhəmiyyətli dərəcədə artır. Onlar öz turistlərinə hotellərdə özləri xidmət göstərmək istəyir, belə ki, ölkəyə gələn ərəb vətəndaşların çoxu öz mətbəxlərinə üstünlük verir. Bu da əsas səbəblərdən biridir.

"Ərəb investorları, əsasən, Bakının mərkəzində olan binalar maraqlandırır, bəzi hotellər artıq satışa çıxarılıb". Bu sözləri isə Azərbaycanın Rieltorlar Assosiasiyasının rəhbəri Vəfadar Axundov bildirib. Qurum rəhbəri həmin hotellərin adlarını açıqlamaq istəməyib: "Ərəblər şəhərin mərkəzindən Keşlə qəsəbəsinə, Nərimanov prospektinə qədər bina və hotellərlə daha çox maraqlanırlar. Bir neçə hotel artıq satışa çıxarılıb. Amma bunu açıqlaya bilmərik".

Qeyd edək ki, son bir neçə ildə ölkəmizə ərəb turistlərin axını başlayıb. Hələ iki il öncə çoxlu sayda ərəb turistlərinin paytaxt Bakıda mənzil almaq istedikləri haqda məlumatlar yayılmışdı. Bunu paytaxtda mənzil

Ərəblər Bakıda hotel biznesinə girişir

Natiq Cəfərli: "Çox yaxşı olardı ki, onlar öz oyun qaydalarını Bakıya gətirməkdən çəkənsinlər"

alqı-satqısı ilə məşğul olan rieltorlar da təsdiqləyirdilər. Araşdırma zamanı məlum olurdu ki, ərəblər əsasən şəhərin mərkəzində yerləşən mənzillərlə maraqlanırlar. Lakin məlumdur ki, istənilən xarici vətəndaş ölkəmizdə torpaq üzərində xüsusi mülikiyyətə yalnız vərəsəlik hüququ olduqda sahib ola bilər.

Maraqlıdır, ərəb investorların Bakıda daşınmaz əmlak obyektləri alması ölkəmizə nə verə bilər?
İqtisadçı Natiq Cəfərli bu

haqda "Yeni Müsavat"a danışdı:

"Ümumiyyətlə, turist investorlarının hər hansı yatırımı olması ölkə üçün pis deyil. Bu, ölkəmizə valyutaların gəlməsinə, yeni iş yerlərinin yaranmasına səbəb olacaq və əgər hotel biznesində birbaşa xarici, o cümlədən ərəb investorları iştirak edəcəksə, təbii ki, bu rəqabətin artmasına da səbəb ola biləcək. Sonradan hotellərdən gələn gəlirlərdən büdcəyə əlavə vergilər də daxil olacaq.

Sadəcə, burada bir neçə sual meydana çıxır. Məsələn, əgər doğrudan yeni hotellər açılacaqsa, hansı qaydalara uyğun fəaliyyət göstərəcək? Çox yaxşı olardı ki, onlar öz oyun qaydalarını Bakıya gətirməkdən çəkənsinlər. Yəni ölkəmizdə qəbul olunmuş qaydalara uyğun olaraq, Mədəniyyət Nazirliyimizin təsdiq etdiyi proseduralar əsasında hotellər açılacaqsa, o zaman təbii ki, bu yatırımların olması, ölkəyə əlavə vəsaitin daxil olması müsbət haldır. Bu məsələ turist axınına bir qədər də artırılabilir və gələcəkdə belə bir detal da maraqlı olacaq ki, ərəb investorları öz ölkələrindən gələn ərəb turistlərin öz ağız dadına uyğun mətbəxin, onlara uyğun şəraitin yaradılması üçün çalışsınlar. Beləliklə, buna uyğun investisiya qoymağa maraq göstərəcəklər".

□ **Xalida GƏRAY,**
□ **"Yeni Müsavat"**

Ver paranı bozlara, yaxta alsın qızlara

Samir SARI

Mərhum polkovnik-qanqster Hacı Məmmədov (torpağı sanı yaşayaq) sağ olsaydı, saytlardakı bahalı toy xəbərini görər, əcnəbi manislara xərclənən pulları hesablayar və əlaltılarını yanına çağırar, kompüterdəki toy şəkillərini göstərər, barmağını birinin üstünə tuşlayıb deyər: "Bunu bir-iki həftə araşdırın, izləyin, aparın basın padvala, görək, yiyələri bizə heç olmasa Murad Boz qədər hörmət qoyurlarmı?"

General-mayor Akif Çovdarov (*Allah qapısının heç olmasa bir tayını açsın*) azadlıqda və iş başında olsaydı, saytlardakı bahalı toy xəbərini görər, əcnəbi manislara xərclənən pulları hesablayar və əlaltı polkovnikləri yanına çağırar, kompüterdəki toy şəkillərini göstərər deyər: "Bu bütəti təşkil eləyən kişinin şəkli burda yoxdur, amma siz onun kimliyini bilirsiniz, 5-6 gündən sonra idarəyə dəvət edin, 6-cı mərtəbədəki padvala basın, dövlətçiliyə öz töhfəsini versin, biz yeni Mustafa Ceceli qədər də deyilik".

Adının çəkilməsini istəməyən, həvəsim və hünərim çatmadığı üçün adını çəkmədiyim idarənin rəhbəri sağ olsaydı, daha doğrusu, iş başında olsaydı, lap daha dəqiqi, sağ canıyla işinin başında olaraq cəsarət və prinsipiallıq göstərsəydi, tabeliyində olan işçilərini yanına çağırar, saytlardakı bahalı toy xəbərini göstərər, əcnəbi manislara xərclənən pulların ümumi miqdarını onlara deyər və əlavə edər: "Bu bir siqnaldır. Sənədi-sübutu da yerli-yerindədir. Yeni dana bilməzlər. İndi bizim üzərimizə düşən vəzifə odur ki, bi dəbdəbənin, təmtərağın hansı maliyyə vəsaiti ilə edildiyini öyrənək, pulun qaynağını araşdıraq. Heç rəvadırımı ki, ölkənin bu boyda pul-parası aqutinlərə, bozlara yedirilir".

Sabiq vergilər naziri Fazil Məmmədov iş başında olsaydı, şübhəsiz ki, o da bu mövzuya biganə qalmazdı, əcnəbi manislara gücü yetməsə də, özümüzlükülərin şəklini tabeliyindəki işçilərə göstərər deyər ki, bu qədər pul qazanırlar, bir çağırın, yoxlayın, görün, bunlar dövlətə vergi-zad verirlərmi.

Amma indi nə Hacı Məmmədov var, nə Akif Çovdarov işinin başındadır, nə də Fazil Məmmədov manislardan vergi qoparmaq hayındadır. Axırncı öz başının çarəsinə baxmaqla məşğuldur, ortadakı səhhətinin qayğısını çəkir, birinci isə xatirələrdə yaşayır.

Düzdür, atalar "müqəddəs yer boş qalmaz" deyiblər, güman ki, bahalı toy bütətinin şəkillərini tabeçiliklərdəki şəxslərə göstərən, tapşırıq verən olub.

Olmayıbsa, gəncəliyə demişkən, ta heşnə.

İndi bəzi yoldaşlar yazırlar ki, yox, toya deyildiyi qədər də xərc çəkilməyib. İnanmaq. Daş-qaya deyilik ki. Amma bir az da quşqulanaq ki, bəs nə qədər xərc çəkilib? Burdan-bura bizim Bilal Əliyev toya 100 min manata getdiyini deyirdi, sizcə, o boyda Murad Boz, Mustafa Ceceli Bakıya toya 1-2 minə və ya xətirə gəlirlər? Əlbəttə, yox. İmtahan üçün çağırmaq, soruşmaq, prodüserinə zəng edək, "toyu-muz var, Murat bey kaç para ister" deyər sual verək, görək, türkün sözü, na kadar para istəyəcəklər. Hələ bunun o tərəfdə, rus demişkən, populyarnıy pevets Aqutini var, görək, o çto skajet, a mojet, bez niçeqo oxuyacaq?

İllərdən bəridir belə söhbətlər çıxanda at kimi adamın üzünə duraraq, bir az da təhqirəmiz şəkildə "başqasının pulunu saymaq kişilikdən deyil", "işiniz-gücünüz yoxdur, oturmaq başqalarının pulunu sayırsınız", "guya sizin o qədər pulunuz olsa, elə etməzdinizmi" deyən, yazan şəxslər tapılır. Bunlar o adamlardır ki, özləri məhz elə edərtilər, pulları olsa, qoşa "Gelandevagen" alar, toylarına da Hadisə və Murad Bozu gətirib duet oxudular.

Ancaq ölkədə bir xeyli adam da var ki, pulları var, amma elə etməzlər, etməzlər, əcnəbi manislara o qədər pulu havayı yerə, quru şöhrət üçün verməzlər. Hətta sizə deyim ki, güclü xəzri esən günlərin birində bir hündür binanın başına çıxaraq 400 min dolların banderollarını cırıb havaya atmaq daha savab işdir. Bilərsən ki, bu pul minlərlə həmvətənin cibinə getdi. Üstəlik, bu hadisə haqqında camaat yüz il danışar. Yoxsa, o boyda pulu apar ver manislara, onlar da gedib yaxta alsınlar, civiləri göyörtəyə doldurub Bodrumdakı Tavşanlı adaya sürsünlər və böylə desinlər: "Şu azərbayclilər var ya, çox saf, çox da zəngin, bir az da enayi".

Ali Məhkəmə Əli İnsanovu

həbsdə saxladı

Qaradağ Rayon Məhkəməsinin sabiq nazir haqda çıxardığı hökm qüvvədə qaldı

Sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun işinə Ali Məhkəmədə baxılıb. Musavat.com xəbər verir ki, məhkəmə iclası hakim Fərhad Kərimovun sədrliyi ilə baş tutub.

Məhkəmə prosesində qərar elan olunub. Qərara əsasən, Ə.İnsanovun kas-

sasiya şikayəti təmin edilməyib.

Bildirək ki, sabiq nazir Qaradağ Rayon Məhkəməsinin barəsində çıxardığı hökmdən verdiyi apelyasiya şikayəti Bakı Apelyasiya Məhkəməsi tərəfindən təmin edilməyən Əli İnsanov

Ali Məhkəməyə müraciət edib.

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Ə.İnsanov Ali Məhkəməyə verdiyi şikayətə baxılmamasından narazı qalaraq Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayevə məktubla müraciət etmişdi.

Qeyd edək ki, Ə.İnsanov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 234.1-ci (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama), 315.2-ci (Hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə, xidməti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə hədələmə, bu maddədə göstərilən şəxslərə qarşı həyat və

sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) və 317-2.1-ci (Cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərəfindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilməsi, daşınması və ya istifadəsi, eyni əməllər təkrar törədildikdə) maddələri üzrə cinayət işi başlanmışdı. Ona törətdiyi əmələ görə 7 il 5 gün azadlıqdan məhrumetmə cəzası təyin edilmişdi.

O, bu hökmdən apelyasiya şikayəti vermişdi. Şikayəti təmin edilməyən sabiq nazir Ali Məhkəməyə müraciət etmişdi.

Xatırladaq ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs olunmuşdu. O, dövlət vəsaitlərinin mənimlənməsində və dövlət aktivlərinin qanunsuz özəlləşdirilməsinin təşkilində ittiham edilirdi. 2007-ci ilin aprel ayında əmlakı müsadirə olunmaqla, 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunan Ə.İnsanovun cəza müddəti ötən ilin oktyabr ayında başa çatmışdı.

□ **İlkin MURADOV,**
□ **"Yeni Müsavat"**

Namus üstündə qətl və 19 il həbs...

Bakıda sevdiyi qadını öldürən, daha iki nəfəri isə yaralayan şəxsin məhkəməsi başa çatıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində evə basqın edərək bir nəfəri qətlə yetirib, 2 nəfərə isə xəsarət yetirməkdə təqsirləndirilən Sənan Məmmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib. İşə hakim Eldar İsmayılovun sədrliyi ilə baxılıb.

Prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən D.Məmmədov 19 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

S.Məmmədov məhkəmədə qətlə namus üstündə törətdiyini, zərərçəkmiş Mahirə Həsənovanın arvadını yoldan çıxardığını bildi.

İttihama görə, S.Məmmədov bu il iyunun 23-də gecə saatlarında Yasamal rayonu, İbrahim Əbilov 60 ünvanına (keçmiş "Sovetski") gəlib. S.Məmmədov 1967-ci il təvəllüdü Həsənova Mətanət Ağamalı qızını və oğlu 1991-ci il təvəllüdü Həsənov Laçın Gülbala oğlunu öz evlərində bıçaqlayıb, 1989-cu il təvəllüdü Əliyeva Mahirə Tofiq qızını isə qətlə yetirib. S.Məmmədovun qətlə yetirdiyi qadınla bir müddət evvəl tanış olub və birgə yaşamağa başlayıb.

Hadisəni törədən 1991-ci il təvəllüdü Sənan Məmmədov kö-nüllü olaraq polisə gedib. S.Məmmədov qeyd edilən hadisəni törətməsi barədə ittihamda yazılır ki, o, birlikdə yaşadığı Mahirə Əliyevaya verdiyi pulu geri ala bilməyib. Bu səbəbdən də aralarında mübahisə yaranıb.

Belə ki, S.Məmmədov vəfat edən anasının məzarına baş daşı almaq üçün evə 415 manat pul qoyub.

İttihamda yazılır ki, Mahirə Əliyeva işə gedən S.Məmmədova zəng edərək pulun oğurlandığını deyib. M.Əliyeva pulu qonşusu Laçın Həsənovun götürdüyünü deyib. S.Məmmədov evvəlcə birlikdə yaşadığı qadınla, sonra isə qonşusu Laçınla mübahisə edib. Bir neçə gün sonra isə bu qanlı hadisə baş verib.

Amma S.Məmmədov məhkəmədə fərqli ifadə verib. O, Mahirə Əliyevanı pul üstündə yox, namus üstündə öldürdüyünü söyləyib.

Qeyd edək ki, S.Məmmədov Cinayət Məcəlləsinin 120.2.2-ci (xuliqanlıq niyyəti ilə adam öldürmə), 29.120.2.2-ci (xuliqanlıq niyyəti ilə adam öldürməyə cəhd), 29.120.2.7-ci (iki və ya daha çox şəxsi qəsdən öldürməyə cəhd), 157.2-ci (zor tətbiq etməklə və ya zor tətbiq etmə hədəsi ilə mənzil toxunulmazlığını pozma) və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah gəzdirmə) maddələri ilə ittiham edilir.

□ İ.MURADOV,
"Yeni Müsavat"

Polisdən narkotik hesabatı: 15 gündə 100 kq ələ keçirilib

Respublikanın daxili işlər orqanları ümumən cinayətkarlığa, o cümlədən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirlərini uğurla davam etdirir. DİN-in mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumata görə, bu istiqamətdə həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində cari ilin təkcə 15 günü ərzində güclü təsiredici xüsusiyyətə malik olan, ümumi çəkisi 100 kiloqramdan artıq müxtəlif növ narkotik vasitə, o cümlədən 16 kiloqramdan çox heroin, 32 kiloqrama yaxın tiryək və 53 kiloqrama yaxın marixuana aşkarlanaraq dövriyyədən çıxarılıb.

Həmçinin psixotrop tərkibli 2000 ədəd "Metadon" və 210 ədəd "Preqabalin" həb və kapsulları da aşkar edilərək götürülüb.

Nefçala sakininin evində narkotik və avtomat silah aşkarlandı

Yanvarın 15-də Neftçala Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbirləri nəticəsində narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə şübhəli bilinən Bankə qəsbə sakini Ruslan Təhməzov saxlanılıb.

DİN-in mətbuat xidmətindən virtualaz.org-a daxil olan məlumata görə, baxış zamanı onun üzərindən 1,2 qram həşiş aşkar edilib.

Davam etdirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə onun evinə də baxış keçirilib, oradan əlavə olaraq 30,5 qram həşiş, həyətinəki yardımçı təsərrüfatdan isə "AKM" markalı silah və içərisi patronla dolu 2 patron darağı aşkar edilərək götürülüb.

Faktla bağlı cinayət işi qaldırılıb.

Sosiska və kolbasalar xərçəng riskini artırır

Adil Qeybullayev: "Bu qidaların mədə, ağciyər və qalxanabənzer, süd vəzi xərçəngi yaratma ehtimalı yüksəkdir"

Birləşmiş Krallığın Qlazqo Universitetinin əməkdaşları başda professor Cill Pell olmaqla, yeni layihələrinin kifayət qədər maraqlı doğuran nəticəsini "Avropa xərçəng" jurnalında dərc ediblər. Mütəxəssislər qida sənayesində işlənmiş ət məhsullarının xərçəng yaratma riskini araşdırıb və həftəyə 2 və daha artıq sosiska yeyən qadınların süd vəzi xərçənginə tutulma riskinin dəfələrlə artmasını sübut edib.

260 min xəstə qadının xəstəlik tarixçəsini təhlil edən qrup şok faktlar üzə çıxarıb. Sübut olunub ki, gündəlik 10-15 qramdan artıq işlənmiş ət məhsulu yeyən qadınların süd vəzi xərçəngi olma riski 20-30 faiz artır. Bir sözlə, bu miqdar 2 sosiskaya bərabərdir. Eyni zamanda qrup təbii qırmızı ətlə süd vəzi xərçəngi arasında hər hansı bağılıq tapmayıb. Sənaye cəhətdən işlənmiş ət dedikdə bura kolbasa, sosiska, vətçina, salyami, konservlər daxildir.

Maraqlıdır, süd vəzi xərçənginə tutulmamaq üçün mağaza vitrinlərində görünən almaqdan vaz keçə bilmədiyimiz sosiska, kolbasadan imtina etməliyikmi? Ümumiyyətlə, bu məhsulları nə qədər istifadə edə bilərik ki, səhhətimizdə problemlərə səbəb olmasın?

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev bildirdi ki, ümumiyyətlə, hissə verilmiş və konservləşdirilmiş məhsulların qəbul edilməsi orqanizmə üçün zərərli deyil. "Bu qidaların mədə, ağciyər və qalxanabənzer, süd vəzi xərçəngi yaratma ehtimalı yüksəkdir. Bu kənseneqlər uzun müddət bədəndə saxlanmaqla bədəndə toplanır və xərçəng şislərinin əmələ gəlməsinə səbəb olur. Nəinki sosiskalar, ət məhsulları, digər konservə olunmuş qidaların hamısı ziyandır. Bundan başqa, sosiskaların tərkibinə müxtəlif süni qatqılar qatılır ki, tez xarab olmasın. Ət məhsulları tez xarab olmasın deyə qida əlavələri daxil edilir ki, bu da insan səhhəti üçün zərərli deyil. Birləşmiş Krallığın Qlazqo Universitetinin əməkdaşlarının statistikasi bir-mənəli deyil. Amma konkret olaraq bir qrup əhalinin müayinəsi nəticəsində ortaya çıxan bir məsələdir. Yeni təkcə o faktor rol oynamır. Siqaret çəkmək, çirkləndirici havası, avtomobilin motorundan natanmam yanma məhsullarının xaric edilməsi də bu məsələdə rol oynayır və xərçəngə zəmin yarada biləcək səbəblər arasındadır".

Mütəxəssislərin rəyinə görə, hazırda ucuz kolbasa-sosiska növlərində ət, demək olar ki, yoxdur. Belə məhsulların əsas hissəsini soya (paxlalı bitki), heyvan dərisi, sümükleri və di-

aparılıb ki, bu da ət yeyən insanlarda nitratların artıq olduğunu göstərib. Qurudulmuş, hissə verilmiş, bişmiş və ya qablaşdırılmış ət məmulatlarının müalicəsi var. Amma alimlər bekon, vətçina, kolbasa, sosiska və paştet kimi məmulatları araşdırıblar. Alimlər kolorektal xərçəngə tutulmuş 9 min insanın qanı ilə xəstə olmayan 9 min insanın qanlarındakı eyni genomu müqayisə edib. Kolorektal xərçəng 30 gen növünün birləşməsi ilə yaranan mürəkkəb bir xəstəlikdir. Tədqiqatların nəticələri bu genlərin iki variantına malik olan və hər gün emal edilmiş ət yeyən insanlarda kolorektal xərçəng riskinin yüksək olduğunu göstərib.

□ Günel MANAFLI,
"Yeni Müsavat"

Tanınmış alimin oğlu yenidən məhkəmə qarşısında

Bakı Apelyasiya Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən Emin Quliyev barəsində olan hökmdən verilən apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə başlayıb. "Report"un xəbərinə görə, hakim Həsən Əhmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda təqsirləndirilən şəxsin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Məhkəmənin növbəti iclası yanvarın 29-na təyin edilib.

Qeyd edək ki, ittiham aktına əsasən, "IG Academy" xaricdə təhsil şirkətinin rəhbəri olmuş E.Quliyev vətəndaşlardan külli miqdarda pul alaraq, onların xaricdə təhsil alması üçün gərəklilə xidmətlər göstərəcəyini vəd edib. Cinayət işində 6 zərərçəkmiş var. O, 200 min manatdan çox pulu dələduzluq yolu ilə ələ keçirməkdə təqsirli bilinib.

E.Quliyev 2016-cı ilin iyul ayının 12-də zərərçəkmiş Nailə Əkbər qızı Nəsirovanın şikayəti əsasında Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

E.Quliyev Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq, külli miqdarda törəldikdə) maddəsi ilə ittiham olunub.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində keçirilən iclasında zərərçəkmişlərdən biri Nailə Nəsirova ona 40 min manat məbləğin-də zərər dəydiyini bildirib. O, zərərin ödənilməsinə tələb edib.

Məhkəmənin hökmü ilə E.Quliyev 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Hökmdən narazı qalan məhkum və zərərçəkmişlər apelyasiya şikayəti veriblər.

Xatırladaq ki, E.Quliyev tanınmış riyaziyyatçı alim, Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Vaqif Quliyevnin oğludur.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Orfoqrafiya Komissiyası və Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun hazırladığı Azərbaycan dilinin yeni orfoqrafiya qaydalarının layihəsi ətrafında müzakirələr davam edir.

Xatırladaq ki, layihədə bəzi sözlərin mənbə dildeki yazılışı əsas götürülərək, k hərfi ilə yazılması məqsəduyğun sayılır (əsgər-əskər, əsginaz-əskinaz, İsgəndər-İskəndər, işgəncə-işkəncə və s). Bundan başqa, "alqı-satqı" sözünün "alği-satqı" yazılması təklif olunur.

Layihədə təklif olunur ki, tərkibində şöbə, lisey, gimnaziya, vəqf, məktəb sözləri olan mürəkkəb adlarda ilk söz böyük, sonrakı sözlər kiçik hərflə yazılsın. Məsələn, Avropa liseyi, Deyanət vəqfi, Humanitar fənlər gimnaziyası, Humanitar siyasət məsələləri şöbəsi, Uşaq-gənclər şahmat məktəbi və s.

Layihəyə görə, səitlə bitən feillərdən sonra gələn köməkçi sözlərin ilk saiti buraxılaraq "y" bitişdiricisinin əlavəsi ilə yazılışı da məqbul sayılır: almalydı, gəlməliymiş, alaydı, alasıydı, gəlməliydi və s.

Etibarilə, köməyilə, məqsədlə, məqsədlə, münasibətilə, vaxtilə, vasitəsilə sözlərinin yalnız bu şəkildə yazılması təklif olunur.

Layihədə göstərilir ki, vaxtilə apostrofla yazılan cürət, məşəl, vüset və s. sözlər apostrofa görə cür-ət, məş-əl, vüs-ət kimi sətirdən sətərə keçirilirdi. Bu qəbildən olan sözlərin-Qu-ran, cü-rət, he-yət, Kə-nan, mə-sud, mə-sul, mə-şəl, Sə-nan, sü-rət, vü-sət və s. sözlərin bu cür sətirdən sətərə keçirilməsi məqsəduyğun sayılır.

69 maddədən ibarət olan orfoqrafiya qaydaları AMEA Rəyasət Heyətinin 28 dekabr 2017-ci il tarixli iclasında müzakirə olunaraq çapa tövsiyə edilib.

Onu da qeyd edək ki, bir sıra tanınmış şəxslər yeni qaydaları kəskin tənqid ediblər. Milli Məclisin üzvü Aqil Abbas bildirib ki, AMEA alimləri elə bil dilimizin qəsdinə durublar: "İndi də yeni bir orfoqrafiya lüğəti tərtib edirlər, məsələn, "qəşəng" sözü "qəşənk" yazılmalıdır. Niyə, qaqa, "k"la yazanda hamımız "qəşənk" olacağıq? Nə bilim iki samitin biri düşməli, "ədəbiyyat" yox, "ədəbiyat" yazılmalı, "riyaziyyat" yox, "riyaziyat" yazılmalı. Deməli, adında iki samit olanlar gedib pasportlarını, şəxsiyyət vəsiqələrini dəyişməlidirlər də?!"

Hörmətli alimlər, imkan tapanda Vaqifi, Süleyman Rəhimov, Səməd Vurğunun təzədən bir oxuyun. O qəder unudduğumuz söz tapacaqsınız ki, özünü də təmiz Azərbaycan di-

lində! Yox, əgər buna imkanınız yoxdusa, onda heç olmasa xarici işlər nazirimiz Elmar Məmmədyanovun məsləhətçi kimi akademiyaya dəvət edin".

AMEA-nın vitse-prezidenti, Orfoqrafiya Komissiyasının sədr müavini, akademik İsa Həbibbəyli isə bildirib ki,

"Xalq Cəbhəsi" qəzetinin baş redaktoru Elçin Mirzəbəyli isə qeyd edir ki, dil akademiyasının, yaxud hər hansı bir mərkəzin yerləşdiyi binanın divarları arasında yaranmır, cilalanmır, formalaşmır: "Azərbaycan türkcəsinin ünvanı Azərbaycan xalqıdır! 70 il ərzində Azərbaycan dili öz

dili ilə bağlı islahatlara həmin institutların, mərkəzlərin yerləşdirdiyi binaların nəfəslərindən başlamaq və ilk növbədə havanı dəyişmək lazımdır... Sözlərin bütün mənalarını da".

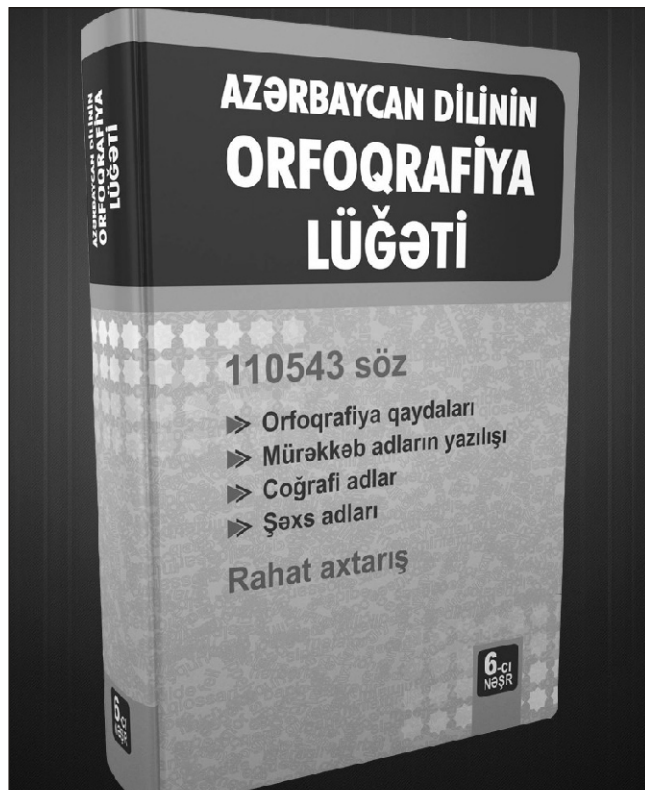
AMEA Dilçilik İnstitutunun direktoru Möhsün Nağısoy isə "Yeni Məsavat" a de-

rürük ki, orfoqrafiya qaydalarında dəyişikliklər çox tez-tez aparılır. Bu, ona görə belə olur ki, qərarlar geniş ictimai müzakirələr aparılmadan, dil qurumlarının, ədəbi yaradıcı birliklərin müzakirəsindən keçirmədən qəbul olunur. Nəticədə də belə tez-tez dəyişikliklər olur".

Bir müddət öncə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ilə Dilçilik İnstitutu arasında "fitva" sözlünə görə yaranan qalmaqal xatırladan publisist xanım idarənin mövqeyinin yanlış olduğu qənaətinə gəlir: "İdarənin sözcüsü o zaman açıqlama vermişdi ki, biz onu "fətvə" kimi yazacağıq, Dilçilik

Orfoqrafiya qaydaları "qaydasız döyüşə" çevrilir

Təklif olunan yeniliklər tənqidlə qarşılanır, amma qrammatik qaydaların təkmilləşdirilməsi olduğu da vurğulanır

layihə müzakirələr üçün açıqlanıb: "Orfoqrafiya qaydalarının layihəsi ilə bağlı mətbuatda çox geniş müzakirələr aparılır. Ümumi müzakirələrdə maraqlı təkliflər, mütəxəssis rəyləri səslənir. Lakin irəli sürülən bir çox tənqidi fikir, təklif qeyri-elmidir, professional deyil. Bəziləri subyektiv mövqedən çıxış edirlər, bu da təbii. Hətta sadə bir adamın, dilçilik elmindən anlayışı olmayan şəxsin maraqlı bir fikri olsa, nəzərə alacağıq. Biz bunlara dözümlə, səbirlə yanaşıırıq. Bütün təkliflər nəzərə alınaraq Orfoqrafiya Komissiyasında müzakirə ediləcək və təkmil orfoqrafiya qaydaları ortaya qoyulacaq".

İ. Həbibbəyli qeyd edib ki, yanvarın sonuna kimi müzakirələr davam etdiriləcək və fevralın əvvəllərində təkmilləşmiş variant hazırlandıqdan sonra təsdiqlənməsi üçün Nazirlər Kabinetinə göndəriləcək.(APA)

yib ki, əsas iradların olduğu "alqı-satqı" sözü 1975-ci ildə hazırlanan orfoqrafiya lüğətində də "ğ" ilə yazılıb: "Bu, elmi prinsiplərlə yazılışdır. Bu nədir? Söz kökü cingiltili samitlə bitəndə ona qoşulan şəkilçi olur "ğ", karla bitəndə olur "q". Məsələn, karla bitəndə olur "basqı", "satqı", "asqı", cingiltili ilə bitəndə olur "alği", "çalği". Eyni qayda tətbiq olunur -qıki, qıkü şəkilçilərinə. Məsələn, seçki, itki, bitki "k" ilə olur, sevgi, silgi, sərgi "g" ilə olur. Bu prinsipləri biz hazırlamamışıq. Bizdən əvvəl hazırlanıb, tətbiq olunub".

Direktorun sözlərinə görə, layihədə bir çox təkliflər ortaq türkcənin formalaşdırılması zərurətindən irəli gəlib: "Türklər iki "y" ilə yazdığımız sözləri bir "y" ilə yazırlar. Məsələn, "ədəbiyat" və sair. Biz də həmin sözlərin bir "y" ilə yazılmasını təklif etmişik.

Qeyd edək ki, müstəqillik dövrümüzdə orfoqrafiya qaydaları 2004 və 2013-cü illərdə də yenidən işlənilib. Dil qaydalarına belə tez-tez dəyişikliklərin olunması nə qədər məqsəduyğundur? M.Nağısoy deyir ki, tez-tez dəyişikliklərin olunması, əlbəttə, zərərli-dir: "Lakin yol verilən səhvlərin düzəldilməsi də zəruridir. Bir də ki, prinsip məsələsi var. Bütün dünyada yazılış qaydaları fonetik prinsiplərə əsaslanır. Fonetik prinsip sözün yildiyi kimi yazılmasıdır. Biz də o prinsiplərdən çıxış edərək təkliflərimizi hazırlamışıq. Qəbul olunur yaxşı, olunmaz demək ki, biz düzgün yolda olmamışıq".

Yazıçı-publisist Mehriban Vəzir hesab edir ki, Azərbaycan dilinin qrammatik qaydalarında ciddi dəyişikliklər olunmalıdır: "Xüsusilə orfoqrafiya qaydalarında dəyişikliklərə ehtiyac var. Lakin biz gö-

Orfoqrafiya qaydalarına irəli sürülən bir sıra təklifləri M.Vəzir məqbul sayır: "Tək olan kitablar böyük hərflə yazılmalıdır. Bundan əlavə, "Əsgər" sözü biz məktəbli olanda da "əskər" yazılırdı. "İsgəndər" sözü də həmçinin. Qrammatikada qayda vardı ki, "g" kimi tələffüz edib "k" yazılmalıdır. Son illərdə bir qaydasızlıq mühiti formalaşmış. Kim necə istəyir yazır. Bu baxımdan, belə dəyişiklikləri məqbul sayıram. Lakin məsələn, "alqı-satqı" sözünün "alği-satqı" kimi yazılmasının mənasını görmürəm".

İnstitutunun sözü bizim üçün məqbul deyil. Bu, özbaşınalıq idi. Dillə, sözlə bağlı nə bir idarə, nə bir institut təkbaşına qərar verməməlidir. Qərar geniş və açıq müzakirələrdən, haminin rəyi nəzərə alınmaqla verilməlidir. Əksini etsələr, institut təsdiqləyib Nazirlər Kabinetinə göndərsə, - ordakıların da Azərbaycan dilini necə bildikləri hamıya məlumdur, 3-5 ildən sonra yenidən nələrisə dəyişməyə ehtiyac yaranacaq".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsavat"

DİM 10-cu siniflər üçün imtahan keçirdi

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) 16 yanvar 2018-ci il tarixində respublikanın 39 şəhər və rayonunda ümumtəhsil müəssisələrinin 10-cu sinfində təhsil alan şagirdlər ingilis dili fənni üzrə monitoring imtahanı keçirib.

DİM-dən modern.az-a verilən məlumata görə, monitoring imtahanı 170 məktəbdə təşkil olunub.

İmtahan prosesinin idarə olunması üçün DİM-də operativ qərargah fəaliyyət göstərən, mütəmadi olaraq imtahan keçirilən mərkəzlərlə əlaqə saxlanılıb. İmtahan bütün mərkəzlərdə təlimata uyğun həyata keçirilib.

İmtahanın ilk 1 saat 10 dəqiqəsi sual kitabçasındakı yazı və oxuyub-anlama bacarıqlarının ölçülməsinə aid tapşırıqların yerinə yetirilməsinə, son 20 dəqiqəsi isə dinləmə mətninin səsləndirilməsi və bu mətn üzrə təqdim olunan tapşırıqların cavablandırılmasına ayrılıb.

Qeyd edək ki, DİM tərəfindən regionlarda keçirilən kütləvi imtahanlarda şagirdlərin dinləmə bacarıqlarının yoxlanılması ilk dəfə həyata keçirilib. Bunun üçün DİM tərəfindən xüsusi hazırlıq işləri həyata keçirilib, lazımi avadanlıqlar - audio qurğular alınıb.

Dinləmə mətnlərin hazırlanması və səsləndirilməsi işi də mərkəzin əməkdaşları və bu prosesə cəlb olunmuş mütəxəssislər tərəfindən həyata keçirilib.

Monitoring imtahanlarının nəticələri şagirdlərin biliyinin qiymətləndirilməsinə hüquqi təsir göstərmir və yalnız təhsil sahəsində dövlət standartlarının təmin edilməsi üçün aparılan islahatların, o cümlədən yeni təhsil proqramlarının (kurikulumların) tədris prosesinə təsirinin müəyyənləşdirilməsi məqsədi daşıyır.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 11 (6900) 17 yanvar 2018

Prezident ailəsini yox, saçlarını seçdi

ABŞ prezidenti Donald Tramp həftə sonu tətlini həyat yoldaşı Melania və oğlu Baronla birlikdə, Floridadakı Mar-a-Lago adlı məkanda keçirib. Tramp ailəsi geri qayıdanda Air Force One təyyarədən istifadə edib və bu zaman onun həyat yoldaşına, oğluna qarşı kobudluğu müzakirə mövzusu olub. Təyyarəyə minməyə hazırlaşanda yağış yağmağa başladığı üçün hər kəsin onun ailəsini yağışdan qoruyacağını düşünürdü. Amma o, əlindəki çətir yetərincə böyük olsa da, təkbaşına irəliləməyi tərcih etdi. Görüntülər müzakirə mövzusu olduğu üçün amerikalılar "Tramp arvadının yerinə möhtəşəm saçlarını qorumağı seçdi" deyərək zarafatlar etdilər. Bu arada Trampın tətili etiraz aksiyalarına da səbəb olub.

Trampın qaldığı məkannın yanında bir araya gələn insanlar Amerika prezidentinə Haiti və Afrika xalqlarını aşağılayan sözləri dediyinə görə etiraz ediblər. Tramp hakimiyyəti şərhləri inkar edərkən ortada bir yanlış anlaşılma olduğunu müdafiə etmişdi.

Məşhursansa, ömrün qısa olacaq

Amerikada yayımlanan bir qəzetin ölüm elanları səhifəsi araşdırıldıqdan sonra ortaya maraqlı bir nəticə çıxıb. Nəticələrə görə, daim göz önündə olan şöhrətli bir insan olmaq ömrü qısalda bilir. Belə ki, sənətçilər, idmançılar digər peşələrdə təmsil olunanlardan bir neçə il erkən dünyasını dəyişir. Araşdırmaçılar bildirib ki, onların gəldiyi nəticələr konkret faktlara əsaslanmasa da şöhrət insanın həyatını həqiqətən də oğurlayır. BBC-nin xəbərinə görə, avstraliyalı alimlər 2009-2011-ci illərdə "Nyu York Times" qəzetində yayımlanan 1000 ölüm elanı

ni incələyib. Məşhurların orta ömür həddi 77 il olaraq müəyyənənmiş. Buna qarşılıq olaraq akademiklər, elm adamlarında orta ömür həddi 82 yaş olub. Məşhurların daha çox xərcəng, xüsusən də ağciyər xərcəngindən dünyasını dəyişdiyi də müəyyənənmiş.

Ana olmaq üçün 190 kilodan 76 kiloya düşdü

190 kilo çəkisi olan britaniyalı 76 kiloya qədər arıqlayıb. Buna səbəb onun ana olmaq istəyi və daimi təhqirlərdən bezməsi olub. 27 yaşlı Emi Merfi hər zaman normaldan artıq yeyirmiş. Amma öz böyük ölçülərinə görə bir gün övlad sahibi olma bilməyəcəyindən qorxmuş. "Mənim ən böyük motivasiyam 30 yaşına qədər ana olmaq idi. Amma köhnə çəkilmə mənim ana olmaq şansım yox idi". Eminin sözlərinə görə, artıq çəki onun səhhə-

tinə heç cür təsir göstərməyə də, ancaq ölçülərində öz əksini tapırdı. Daha öncə Merfi çips və pizanı çox sevirdi. Amma hər şeydən öncə ona Çin mətbəxi xoş gəlirdi. Buna baxmayaraq, gənc qız heç cür sevimli yeməklərdən və ictimai məkanlardan zövq ala bilmirdi. Çünki artıq çəkisinə görə ona daim gülür və təhqir edirdilər. Bununla paralel, o, həmişə həyəcanlanırdı ki, bütün tanışlarının uşaqları doğulub, amma onun yox.

Merfi əməliyyata qərar verdiyi gün avtobusda getdiyi 45 dəqiqə ərzində onu beş nəfər artıq çəkisinə görə təhqir edib. Həmin vaxt qız qərar verib ki, bu qədər bəsdir və o, həyatını dəyişməlidir. Ona mədə şuntlaması əməliyyatı ediblər və o, öz dietasına bir daha başdan-ayağa baxmaq zorunda qalıb.

Əməliyyatdan sonra qız cəhdlə məşqə başlayıb. Həftədə 5 dəfə idman zalına gedib və mümkün bütün metodlarla arıqlamağa çalışıb. "Həyat yoldaşım və bacım mənə çox dəstək verdilər. Ərim məndən şirniyyatları gizlədirdi. Mən ancaq sağlam qidalanmaya önəm verirdim. Bacım isə məndə qaçırsa sevgi yaratmışdı".

Bu yolla qadın 114 kilo çəki atmağa nail olub və hazırda yenə də arıqlamağa davam edir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Oğlu atasına qaraciyərini vermək istədi və öldü

Pakistanlı qaraciyər çatışmazlığı olan atasını xilas etmək istəyən gənc qaraciyərinin bir hissəsini atasına vermək üçün girdiyi əməliyyatda həyatını itirib. "The Tribune" qəzetindəki xəbərə görə, 24 yaşlı Kamran Laqhari qaraciyər xəstəsi olan 50 yaşlı atası Mücahit Han Laqhari üçün donor olub. Elektrik mühəndisi olan Laqhari ailəsinin və həkimlərin xəbərdarlığına baxmayaraq, qaraciyər köçürməsinin aparılmasında israr edib. Laqhari əməliyyat zamanı çıxan bəzi komplikasiyalar nəticəsində həyatını itirdi. Böyük oğlu Laqharinin qaraciyərindən köçürmə edilən Mücahit Han reanimasiyadadır və oğlunun öldüyünü bilmir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.